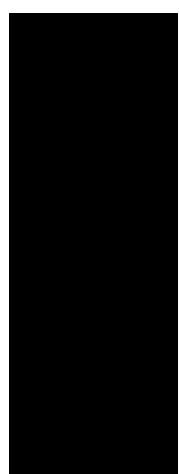
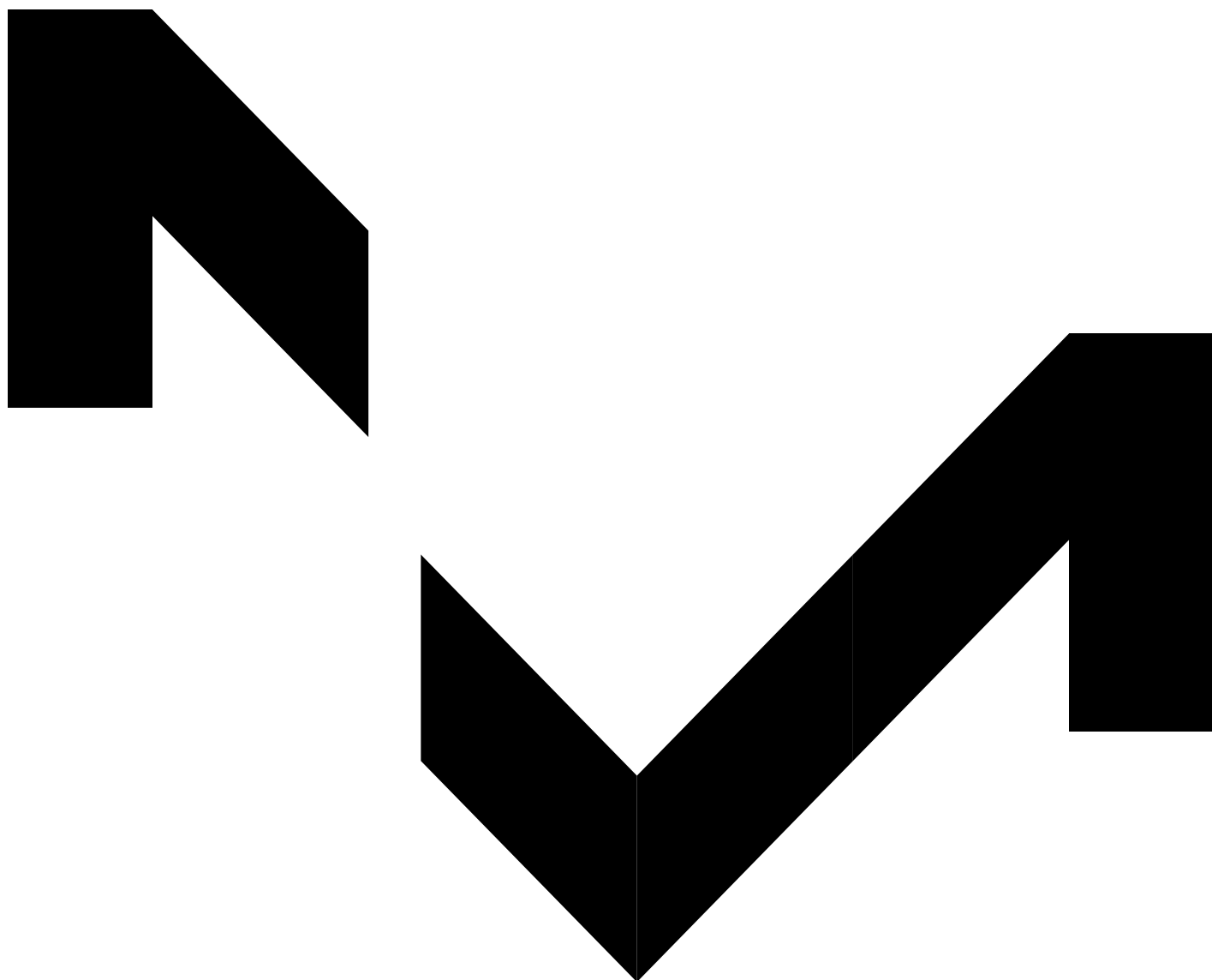

Museum
Leuven

**JAAR-
VERSLAG
2022**

INHOUD

5	1. VOORWOORD		
9	2. WIE IS M		
13	3. M VERSTERKT HET GEHEUGEN VAN DE SAMENLEVING		
14	3.1 VERWERVEN		
17	3.2 BEHEREN		
20	3.3 ONTSLUITEN		
25	4. M VERBREEDT DE PERSPECTIEVEN OP DE KUNSTGESCHIEDENIS		
26	4.1 INTERNATIONAAL ONDERZOEKSNETWERK ARDS		
28	4.2 INTERNATIONAAL PLAYGROUND-FESTIVAL		
29	4.3 DENKVOER		
31	4.4 ICOM/CECA		
32	4.5 ONDERZOEK		
33	4.6 PUBLICATIES		
35	5. KUNSTENAARSWERKING		
37	5.1 M-RESIDENTIE		
38	5.2 REGIONALE VERANKERING		
39	5.3 KUNSTENAARSPUBLICATIESEN -EDITIES		
41	6. M STAAT VOOR ARTISTIEKE ONTDEKKING		
45	7. M VERRUIMT DE BLIK OP DE KUNST, DE WERELD EN HET EIGEN LEVEN		
47	7.1 PUBLIEKSBEMIDDELING BIJ TENTOONSTELLINGEN		
48	7.2 GIDSENWERKING		
49	7.3 EEN MUSEUMBEZOEK VOOR IEDEREEN		
50	7.4 TEVREDENHEID		
52	7.5 BARBÓÉK IN M		
55	8. M VERSTERKT DE VEERKRACHT VAN MENSEN		
57	8.1 M EN HET ONDERWIJS		
58	8.2 VRIJETIJD SAANBOD		
60	8.3 PROJECT 'DE KUNSTBRUG'		
61	8.4 PROJECTEN MET MAATSCHAPPELIJK KWETSBARE DOELGROEPEN		
62	8.5 VRIJWILLIGERSWERKING		
63	8.6 M-COMMUNITY		
69	9. M IS EEN TRANSPARANTE EN PERFORMANTE ORGANISATIE		
70	9.1 AANVULLENDE FINANCIERING		
71	9.2 MARKETING EN COMMUNICATIE		
75	9.3 BEZOEKERSCIJFERS		
76	9.4 DIGITALE STRATEGIE		
77	9.5 FINANCIËN		
77	9.6 PERSONEEL		
81	9.7 INFRASTRUCTUUR		
82	9.8 DUURZAAMHEID		
87	BIJLAGEN		
88	BIJLAGE 1: OVERZICHT EXTERNE EN INTERNE BEHANDELINGEN		
89	BIJLAGE 2: OVERZICHT UITGAANDE BRUIKLENEN		
91	BIJLAGE 3: CIJFERS VRIJWILLIGERSWERKING		
94	BIJLAGE 4: BEZOEKERSCIJFERS		
98	BIJLAGE 5: ORGANOGRAM		
100	BIJLAGE 6: OVERZICHT INHOUSE-OPLEIDINGEN		
101	BIJLAGE 7: OVERZICHT INTERNE EN EXTERNE OPLEIDINGEN		

1. VOORWOORD

Er is M voor de schermen en er is M achter de schermen. Aan beide kanten van de coulissen ontwikkelden we in 2022 weer een stevige dynamiek.

Het brede publiek kon bij ons terecht voor opmerkelijke solo's van onder meer Naufus Ramírez Figueroa en Wael Shawky, maar ook voor een nieuwe editie van de tweejaarlijkse tentoonstellingsformat Open M, die het DNA van M als transhistorisch huis alle eer aandeed. We eindigden het jaar in absolute schoonheid met de spraakmakende tentoonstelling 'Albast', een coproductie met het Louvre.

Naarmate de naschokken van COVID-19 wegebden, vond het publiek in toenemende mate de weg terug naar M. Vanaf het najaar begon het cultuurleven weer verdacht veel te lijken op dat van vóór de pandemie: rijkelijk, begeesterend maar ook opnieuw druk als vanouds.

Maar uiteraard is M meer dan de optelsom van zijn tentoonstellingen. Het jaar 2022 werd ook gemarkeerd door de lancering van een gloednieuwe website en een kunst- en koffiebar in onze lobby. Sinds de zomer van 2022 wordt 'Barbóék in M' erg gesmaakt door bezoekers, bewoners ... en museumwerkers die toe zijn aan een écht goede kop koffie.

Onze experts publiekbemiddeling werkten in 2022 toe naar de finale van 'De Kunstbrug', een intensief meerjarig samenwerkingsproject met basisschool Mater Dei. Het impactvolle project besloot met de publicatie van een compact boekje vol tips voor cultuur- en onderwijswerkers, maar ook hartverwarmende getuigenissen van kinderen en leerkrachten.

Achter de coulissen kreeg een ambitieus beleidsplan voor onze hedendaagse-kunstenwerking een schitterende evaluatie in het kader van het Vlaamse kunstendecreet. Zo zullen we vanaf 2023 met nog meer slagkracht werk maken van tentoonstellingen, residenties en kunstenaarsprogramma's die ertoe doen. Tegelijk maakten we werk van een nieuw en holistisch toekomstplan voor onze museumwerking vanaf 2024 - *an offer you can't refuse* (denken wij toch!) voor de minister van Cultuur, die zich in de loop van 2023 zal uitspreken over de slaagkansen.

Toen onze raad van bestuur vlak voor het kerst-reces groen licht gaf voor dat nieuwe toekomstplan, zette Denise Vandevooort meteen ook de kers op de taart na 15 jaar geëngageerd voorzitterschap. Een voorwoord heeft ook een laatste woord - en dat gaat dan ook terecht naar deze Grande Dame van de Leuvense cultuurwereld. Bedankt, Denise!

Peter Bary, algemeen directeur
Bert Cornillie, voorzitter

2. WIE IS M

Foto: © Dirk Leemans

M is een transhistorisch museum en een ontwikkelingsplek voor hedendaagse kunsten. We leggen betekenisvolle verbindingen doorheen de tijd, met de samenleving en met kunstenaars. We geven vorm aan onze internationale ambities vanuit de kennisstad Leuven en doen dat met oog voor cultureel ondernemerschap.

Vanuit die visie op wie we zijn en wat we doen, kijken we in dit jaarverslag met plezier terug op een uitgebreide waaier van acties en initiatieven uit het werkingsjaar 2022.

M wordt gemaakt door medewerkers, gelegenhedswerkers, vrijwilligers, bestuurders en vrienden van het museum die zo vaak over de vloer komen dat M zonder hen slechts een letter uit het alfabet zou zijn. We zijn ieder van hen zeer dankbaar.

Voor meer informatie over onze statuten en bestuurlijke werking, de samenstelling van de organisatie en de verschillende raden verwijzen we graag naar www.mleuven.be/over-m/organisatie.

3. M VERSTERKT HET GEHEUGEN VAN DE SAMEN- LEVING

M wil het geheugen van de samenleving versterken door waardevolle kunst- en erfgoedobjecten te verwerven, te beheren en te ontsluiten. Over de geschiedenis van het museum en de collectie, en over het collectiebeleid van M, kom je meer te weten in het [Collectieplan \(2023\)](#).

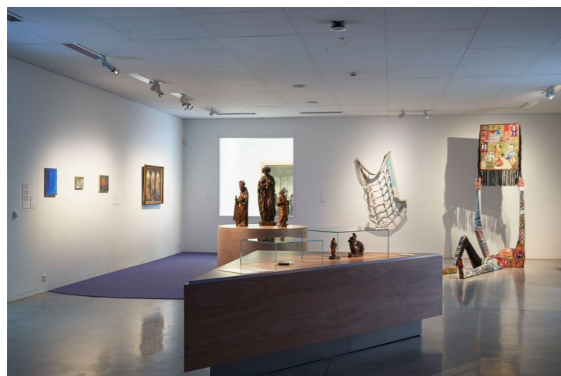
3.1 VERWERVEN

In 2022 breidden we de verzameling uit met 22 nieuwe aanwinsten. Die verwierven we via aankoop, schenking of langdurige bruikleen.

Aankopen

In 2022 werd de stedelijke collectie – die M beheert – uitgebreid met de volgende kunstwerken:

- Jan II of Passchier Borman, 'Johannes de Evangelist', Brussel, ca. 1500, eik
- Gustave Van Aise, 'Olieverfschets voor 'Militaire roem', 'Gemeentelijke macht' en 'Kunsten en vrede'', ca. 1888, olie op doek

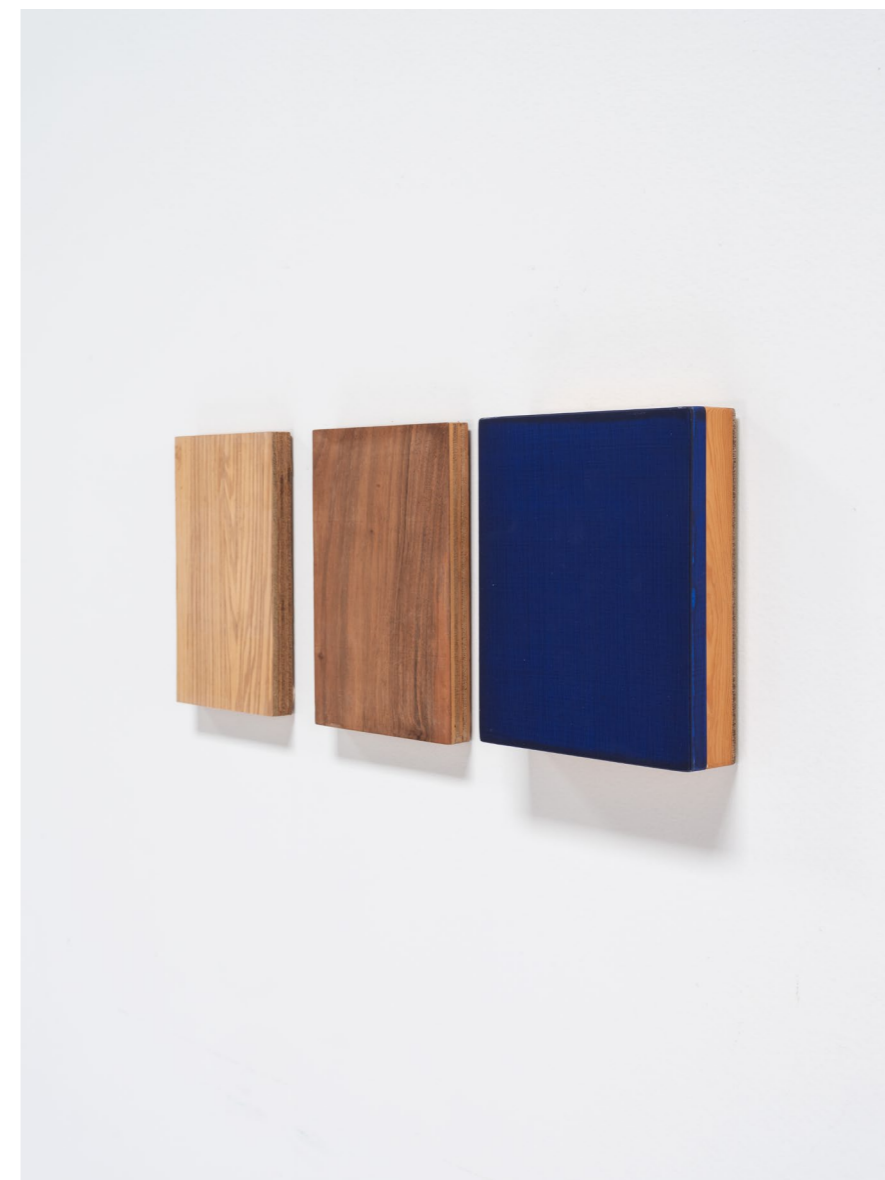
Zaalzicht 'Museum in Beweging: Aanwinsten', 2022, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

De Cera-collectie werd op advies van M uitgebreid met deze aankopen:

- Marthe Wéry, zonder titel (Ijsselland), 1993
- Marthe Wéry, zonder titel, 2002, acrylverf op dibond
- Gerard Herman, 'Cash Cow', 2022, assemblage uit koffer en accordeon
- Gerard Herman, 'Idée Pour Un Long Métrage', 2022, drieluik uit inkt, Japans papier, karton
- Jan Vercruyssen, 'Labyrinth & Pleasure Gardens', 1994
- Joëlle Tuerlinckx, Barre '1,2, VIELE', 1996-2022, houten sculptuur met verf, stickers, potlood incl. sokkel en vitrine
- Joëlle Tuerlinckx, 'Ausstellung's Notiz - Page Flottante', 1996-2022, stickers, ballpoint en verf op papier
- Joëlle Tuerlinckx, Theory of walking 'KUNSTVEREIN MÜNCHEN / Titels - EINE THEORIE DES GEHENS' ou THEORY of WALKING - collection 'KUNSTVEREIN MÜNCHEN / Titels - EINE THEORIE DES GEHENS', 1996, fotokopie (oplage 1/2)
- Joëlle Tuerlinckx, Matériel Vitrine pour un ensemble '1,2, VIELE', 2022, papier, fotokopieën

'Cash Cow', Gerard Herman, 2022, Cera-collectie bij M Leuven, foto: © de kunstenaar & Walburger Wouters

Zonder titel (Ijsselland), Marthe Wéry, 1993, Cera-collectie bij M Leuven, foto: © La Patinoire Royale | Galerie Valérie Bach

Schenken

In 2022 aanvaardden we de volgende schenkingen uit particulier bezit:

- Dom Martin Martin osb, uitgevoerd door Tétard Frères, 'Pateen', 1949, verguld zilver
- Jos Vanbekbergen, twee tekeningen, een ets en een aquarel, tweede helft 20e eeuw, Leuven, potlood, inkt en aquarel op papier
- Delheid Frères, 'SIVAR ontbijtset', 1951-52, verzilverd metaal
- Bruno Wiskemann, 'Bestekset', ca. 1950-1965, verzilverd metaal

Langdurige inkomende bruiklenen

In 2022 werd de bewaargevingsovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en M geactualiseerd. Die heeft betrekking op 131 werken (zowel oude als hedendaagse kunst) die eigendom zijn van de Vlaamse Gemeenschap en die M al in bruikleen had. Verder heeft de Vlaamse Gemeenschap ons ook nog de volgende werken in langdurige bruikleen gegeven:

- Meg Stuart, 'The Lobby', 2020, videokunstwerk
- Koenraad Dedobbeleer, 'Laymen', 2019, sculptuur – installatie
- Martin Belou, 'Constellation Thread', 2022, mixed media en textiel
- Martin Belou, 'Ship', 2022, sculptuur
- Ann Veronica Janssens & Michel François, 'Une Scène à Deux', 2022, editie uit foto en plexiglas
- Jan Van Imschoot, 'Artemisia: Allegory of Pain', 2011, aquarel op papier
- Jan Van Imschoot, 'La Courtisane Intellectuelle', 2012, tekening op papier

De volledige Cera-collectie blijft voor lange termijn in bruikleen aan M. Ze werd in 2022 uitgebreid met de hierboven onder Aankopen opgesomde werken.

Wat betreft oude kunst werden er in 2022 geen nieuwe langdurige bruiklenen opgenomen in de collectie van M. De langdurige bruiklenen in lopende collectiepresentaties bleven behouden. Het gaat onder meer om drie stukken uit dezelfde privécollectie: twee schilderijen van Albrecht Bouts, 'Mater Dolorosa' en 'Abraham en Melchisedek' (collectiepresentatie 'Museum in Beweging'), en een portret van Marguerite de Lorraine, toegeschreven aan Anthony van Dyck (collectiepresentatie 'Alles voor de Vorm'). 'Alles voor de Vorm' bevat bruiklenen uit privécollecties en van Design Museum Gent, Koning Boudewijnstichting en Rijksmuseum Amsterdam. 'Bewogen' bevat twee interieurzichten met een processie in de Sint-Pieterskerk uit het KMSKA en een privécollectie, naast bruiklenen uit andere privécollecties en Leuvense kerken.

'Laymen', Koenraad Dedobbeleer, 2019, Collectie Vlaamse Gemeenschap bij M Leuven, foto: © de kunstenaar & Clearing

Herbestemming – Afstoting

In 2022 ronden we een waarderingstraject voor onze meubelcollectie af. Van de 393 stukken die een waardering kregen, besloten we er 190 in de collectie te houden. De overige 203 werden ofwel herbestemd, ofwel afgestoten. 60 werken waren eigendom van het OCMW Leuven, dat ermee instemde om er 29 te behouden en 31 af te stoten. Voor 41 stuks alaan en onderwijserfgoed vonden we een nieuwe bestemming bij het MOT – Museum voor de Oudere Technieken (Grimbergen) en de vzw School van Toen. We bezorgden ook een partij herbruikbaar materiaal aan het SLAC en de Materialenbank.

3.2 BEHEREN

Collectieregistratie

In 2022 maakten we in onze collectiedatabank 825 nieuwe objectrecords, 1.400 thesaurusrecords (datasets thesaurus, geografische thesaurus, personen & instellingen) en 1.000 bibliotheekrecords aan. We hebben ook ruim 10.100 objectrecords en 2.500 thesaurusrecords geüpdatet en/of verrijkt met aanvullende gegevens en LOD-links (linked open data) naar referentiethesauri. Naast die reguliere collectieregistratie hadden we in 2022 speciale aandacht voor de volgende deelcollecties:

- Meubels: de resultaten van het waarderingstraject (zie hierboven), en de afstotingen en herbestemmingen die er het gevolg van waren, registreerden we systematisch in de collectiedatabank.
- Subsidieproject 'Boek/Delen': we registreerden en digitaliseerden oude drukken en manuscripten. De focus lag op de ontsluiting via de databanken van STCV (Vlaamse en Brusselse drukken uitgegeven vóór 1801) en MMFC (middeleeuwse manuscripten in Vlaamse collecties). We stelden ook een waarderingprotocol op met het oog op externe conservatiebehandelingen en digitalisering in 2023.
- Munten, penningen, medailles: we werkten verder aan de verdiepende registratie (inclusief LOD van referentiecollecties) en digitalisering.
- Prentenkabinet: we ronden de basisregistratie van het fonds ongeregistreerde grafiek af. Daardoor kunnen we in maart 2023 circa 5.000 objectrecords importeren in de collectiedatabank.
- Cera-collectie: we registreerden de waarden uit de nieuwe taxering van de volledige Cera-collectie, die eind 2021 gebeurde.
- Bibliotheek: we startten met de registratie van de collectie overdrukken.

Binnen de collectieregistratie zetten we in op data-schoning en verdere verrijking met LOD-referentiestandaarden (o.a. personen en geografische termen; methodologie iconografische trefwoorden als partner in het KMSKA Iconclass-project). We bereidden de ontsluiting via het eigen online collectieplatform (lancering voorjaar 2023) voor met een gerichte redactie van de objectrecords van top- en sleutelstukken in de collectie en van recente aanwinsten (inclusief aanvullen met o.a. meertaligheid

voor titels, herkomstgegevens en thesaurustermen). Parallel daarmee documenteerden we de metadata en auteursrechtelijke gegevens van objectfoto's in het DAMS (Digital Asset Management System).

1. Inhaalbeweging digitale collectieregistratie

Het driejarige subsidieproject 'Boek/Delen' (2021-2023) heeft betrekking op de registratie, reiniging, herverpakking, digitalisering en ontsluiting van de deelcollecties oude drukken, manuscripten en prentenverzamelalbums. M ontving voor 2022 een subsidie van € 75.000 en maakte € 66.528,59 vrij uit eigen middelen. Een projectmedewerker (1 VTE) en een assistent-projectmedewerker (0,5 VTE tot 05/10/2022) werkten doorlopend aan dit project.

In 2022, het tweede projectjaar, gingen we door met het onderzoek en de registratie in de STCV. We bereikten een registratiegraad van 81,78%. Zeven manuscripten zijn opgenomen in de MMFC-databank. Om ons voor te bereiden op de digitalisering in het derde projectjaar, hebben we specifiek voor de waardering van oude drukken en manuscripten een workflow uitgetekend.

2. Digitalisering collectie

We werkten verder aan de digitalisering van onze collectie in hoge resolutie — voornamelijk in samenwerking met de beeldbank Art in Flanders (meemoo), maar deels ook in eigen beheer binnen eerstelijns registratieprojecten. De focus lag op de toekomstige online ontsluiting en aanwinsten. We startten ook met het uploaden van high-res-reproductiebeelden in het DAMS, inclusief metadata, auteursrechten, enz. Voor de deelcollectie hedendaagse kunst konden we die registratie in 2022 afronden.

3. Inhoudelijke dienstverlening

De collectiestaf ontvangt regelmatig aanvragen voor informatie, professioneel advies of inhoudelijke expertise. In 2022 registreerden we 52 van zulke vragen. Daarvan kwam 40,5% van particulieren (waarvan 19% van kerkfabrieken, telkens 14,5% van kunstenaars en kunsthandelaars, en telkens 5% van privéverzamelaars en stadsgidsen). 36,5% van de vragen was afkomstig van studenten, academische en onafhankelijke onderzoekers, 17,5% van musea en andere professionele erfgoedbeheerders,

3,5% van (lokale) overheidsdiensten en 2% van internationale pers.

88,5% van de aanvragen kwam uit België, waarvan 56,5% uit de regio Leuven; de resterende 11,5% kwam uit de rest van Europa (Duitsland, Nederland, Polen en het Verenigd Koninkrijk). 27% van de aanvragen was rechtstreeks gerelateerd aan de M-collectie, 36,5% had betrekking op de museumbibliotheek en het archief, en 6% op het documentatiecentrum ARDS. De vragen gingen over publicaties en documentatie (34,5%), schilderkunst (27%), beeldhouwkunst (19%), behoud en beheer (7,5%), prentenkabinet (6%), toegepaste kunsten en archeologie (4%). In totaal werden ruim 110 items uit de M-collectie door het publiek bevroegd. In 23% van de gevallen kwam de aanvrager fysiek naar M om informatie en/of objecten te consulteren.

Bibliotheek, documentatie en archief

M bezit een gespecialiseerde bibliotheek met onder meer belangrijke fondsen monografieën, tentoonstellings-, bestands- en veilingcatalogi die te maken hebben met de museumcollecties, de vervaardigers binnen die collecties en het tentoonstellingsbeleid. Het archiefonds bevat o.a. objectdossiers, kunstenaarsbiografieën, instellings- en persoonsarchieven. Eind 2022 stond de teller op ruim 19.000 publicaties en 154,5 strekkende meter archief.

In 2022 hebben we 119 nieuwe publicaties aan het bibliotheekfonds toegevoegd via ruilverkeer, bewijsexemplaren, schenkingen en aankopen. De aanwinsten passen voornamelijk binnen het collectieonderzoek of de omkadering van tentoonstellingen van M. Voor oude kunst ligt de focus op sculptuur uit de middeleeuwen en de renaissance. We hebben ook een nieuwe sub-bibliotheek opgericht die aansluit bij onze groeiende deelcollectie hedendaagse kunst. In eerste instantie kopen we daarvoor publicaties rond de deelcollectie Vlaamse Gemeenschap.

Depotbeheer

In 2022 bleven we werken aan een beter georganiseerde en efficiëntere depotwerking. Standplaatscontroles en Integrated Pest Management (IPM) blijven belangrijke aandachtspunten. Twee studenten conservatie-restauratie werkten als jobstudent mee aan het onderhoud van de collectie op zaal en in de Sint-Pieterskerk. Andere jobstudenten ondersteunden de depotbeheerder en collectiestaf met onder andere depotbeheer, digitalisering en preventieve conservatie.

1. Inventarisatie, reorganisatie en betere bewaring

In 2022 gingen we door met de registratie van onbekende fragmenten – voornamelijk meubelen en stenen. Ze kregen een nummer en werden gefotografeerd. We noteerden ook hun afmetingen, maakten een beknopte beschrijving en deden een conditiecheck.

2. Waarderings- en herbestedingsprojecten

Twee externe locaties waar we een deel van onze meubelcollectie tijdelijk hadden opgeslagen, werden in 2022 ontruimd. Een deel van de meubels kon naar een nieuwe opslagloods van stad Leuven. Daarnaast voltooiden we het voorbereidende waarderingstraject in samenwerking met experts, en eind 2022 behandelde en verhuisde we de eerste objecten. Zie ook hoofdstuk 3.1.

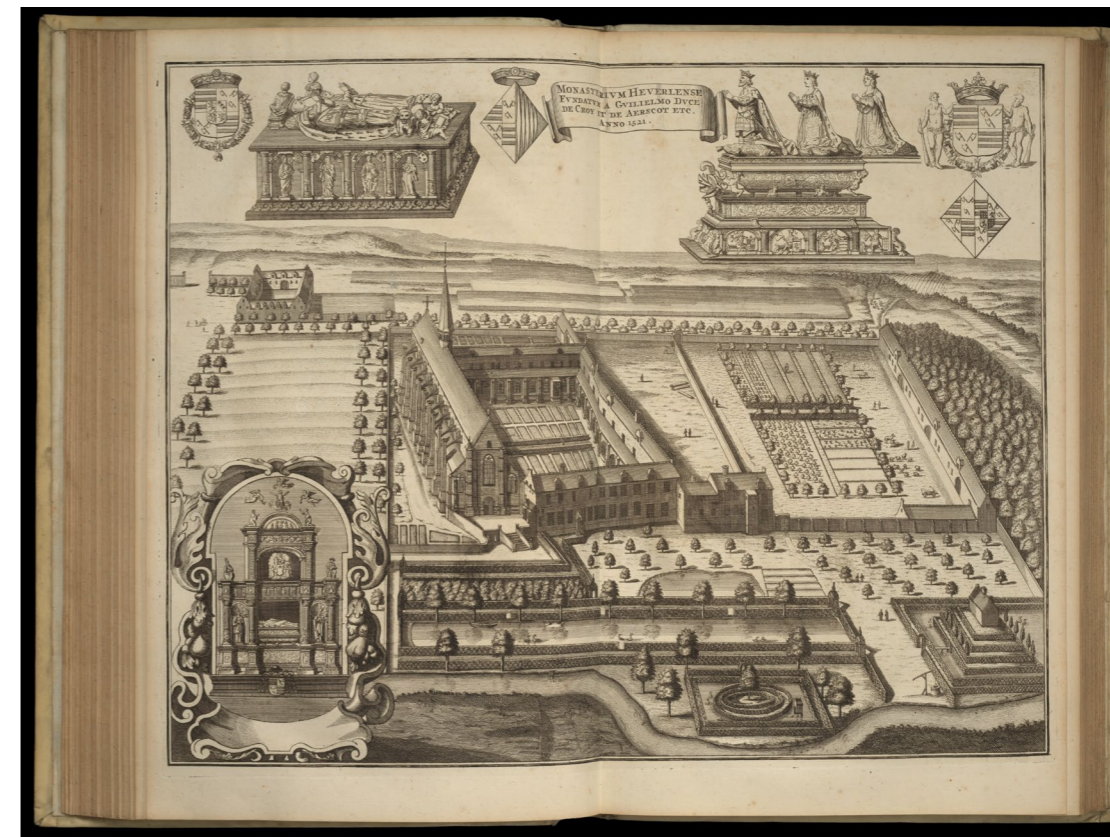
De werkgroep collectiebeleid van Erfgoedlabo Leuven rondde een gezamenlijk waarderingstraject af rond onderwijserfgoed in Leuvense collecties – voor M gaat het om schoolplaten en wetenschappelijke instrumenten. Eind 2022 organiseerde Erfgoedlabo een waarderingsessie rond de schoolplaten, samen met partners en experts. Tijdens die sessie werden ook zeven wandplaten van M gewaardeerd.

3. Calamiteitenplan

In 2022 werkten we verder aan de update van het calamiteitenplan van M. We stelden ook een nieuw calamiteitenplan op voor de heropende Sint-Pieterskerk.

4. Depotbezoeken

M faciliteert lessen en depotbezoeken, onder meer in het kader van opleidingen Kunstwetenschappen (KU Leuven) en Erfgoedmedewerker (CVO VOLT). We stellen ons depot ook open voor collega's uit de erfgoed- en museumsector, hedendaagse kunstenaars met een tentoonstellingsproject in M en onderzoekers. In 2022 waren er negen bezoeken met in totaal 60 deelnemers.

Chorographia sacra Brabantiae (...), Antonius Sanderus, uitgave Christiaan van Lom, Den Haag, 1727, M Leuven, foto: © artinflanders.be, Cedric Verelst

Actieve en passieve conservatie

1. Conservatie en restauratie

In 2022 kregen in totaal 646 objecten uit de collectie van M een conservatie- of restauratiebehandeling. 338 objecten werden behandeld door externe firma's of ateliers, 308 intern. Voor een volledig overzicht van alle externe en interne behandelingen zie [bijlage 1](#).

2. Integrated Pest Management

Om ongedierte uit de gebouwen en de collectie te houden, maakt het museum gebruik van Integrated Pest Management (IPM). We leggen bijvoorbeeld fijnstofmatten voor de ingangen van het depot, zorgen voor lockers waarin bezoekers en vrijwilligers hun spullen kunnen opbergen en kopen insectenvallen aan. Welke insecten we vangen en waar, noteren we sinds 2019 systematisch in een digitaal logboek.

Onder meer via M-Universities en posters informeren we medewerkers en vrijwilligers over mogelijke schadelijke insecten en de gevaren ervan. De depotbeheerder en een jobstudent staan in voor de wekelijkse controlerondes. Collega's worden aangemoedigd om vaststellingen meteen te melden aan de depotbeheerder.

3. Anoxie – quarantaine

Een anoxiebehandeling houdt in dat je objecten een maand lang bewaart in een luchtdichte zak met zuurstofabsorbers. Ze wordt gebruikt om eventuele insectenaantastingen aan te pakken. In 2022 hebben we twee objecten preventief behandeld met deze methode. We hebben ook een aantal inkomende objecten uit voorzorg bewaard in de quarantaine-ruimte

4. Ontstoffen vaste collectie en depot

Eén keer per week ontstoft een jobstudent collectiestukken op zaal. Hij of zij monitort dan ook de conditie van de objecten en controleert op insecten. Ook in het depot werden een aantal open rekken ontstoft; de objecten in de rekken werden herverpakt.

5. Steencollecties/lapidarium

In het museumdepot hebben we 43 pallets met stenen en steenachtige objecten (o.a. architectuurfragmenten) gereinigd, beter verpakt en geregistreerd. De werkgroep voor de herbesteding van het historische stadhuis, waarvan M deel uitmaakt, volgt op hoe het lapidarium op de stadhuiszolder in de toekomst zal worden bewaard en behandeld.

3.3 ONTSLUITEN

Collectiepresentaties

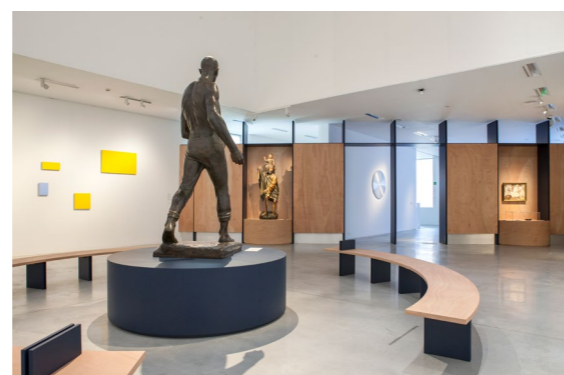
Bij M werken we met semi-permanente, thematische collectiepresentaties. Centraal in de beleving staat de dialoog met de bezoekers, en hoe die kijken naar kunst – kritisch, in de diepte, anders. Dat noemen we ook wel beeldgeletterdheid. Sommige collectiepresentaties zijn transhistorisch en zoeken de verbinding tussen heden en verleden. We werken ook co-creatief en betrekken verschillende erfgoedgemeenschappen bij de ontwikkeling van de presentaties. Ten slotte werken we bij elke presentatie bemiddelingstools op maat uit, met aandacht voor beter en anders kijken naar de collectie van M.

11.06.2017 - 14.04.2024	<u>'Alles voor de Vorm'</u>
10.07.2020 - 14.04.2024	<u>'Neem je Tijd'</u>
10.07.2022 - 14.04.2024	<u>'Bewogen'</u>
28.05.2021 - 14.04.2024	<u>'De Tien'</u>
8.03.2022 - 8.10.2023	<u>'Maria Lactans'</u>
14.10.2022 - 14.04.2024	<u>'Museum in Beweging'</u>
7.03.2020 - doorlopend	<u>'Beleef Bouts. Tussen Hemel en Aarde' (Sint-Pieterskerk)</u>

In 2022 openden twee nieuwe collectiepresentaties: 'Museum in Beweging' en 'Maria Lactans'.

Zaalzicht 'Alles voor de Vorm', 2017, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

Zaalzicht 'Neem je Tijd', 2020, M Leuven, foto: © Miles Fischler

Zaalzicht 'Bewogen', 2020, M Leuven, foto: © Miles Fischler

Zaalzicht 'Maria Lactans', 2022, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

Zaalzicht 'Museum in Beweging', 2022, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

'Beleef Bouts. Tussen Hemel en Aarde', 2020, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

De collectie in tijdelijke tentoonstellingen

1. Eigen tentoonstellingen

In 2022 waren 37 werken uit de collecties van M, Cera of de Vlaamse Gemeenschap te zien in eigen tijdelijke tentoonstellingen (uitgezonderd collectiepresentaties).

29 sculpturen, 2 schilderijen, 1 prent en 1 oude druk in de tentoonstelling 'Albast', 14.10.2022 – 26.02.2023

2 tekeningen en 2 sculpturen in de tentoonstelling 'Kato Six', 14.10.2022 – 26.02.2023

2. Uitgaande bruiklenen

In 2022 gaven we 20 werken in bruikleen aan 13 tentoonstellingen in binnen- en buitenland. Vijf werken uit de Cera-collectie gaven we in langdurige bruikleen. Voor een volledig overzicht zie bijlage 2.

De langdurige bruikleenovereenkomst met het Hof van Busleyden voor het glasraam met de heilige Joris werd opgezegd. Alle andere langdurige bruikleenovereenkomsten (o.a. Museum Snijders & Rockoxhuis, Rijksmuseum Amsterdam, Noord-Brabants Museum Den Bosch, Faculteit Rechten KU Leuven) liepen door.

'Reliekbeeld van de heilige Catharina', Onbekend, ca. 1490-1500, M Leuven/Sint-Pieterskerk, foto: © artinflanders.be, Dominique Provost

'txt, Is Not Written Plain (Draft VI)', Hana Miletic, 2017, Collectie Vlaamse Gemeenschap bij M Leuven, foto: © de kunstenaar & Kunsthalle Mainz

Online collectie

Het via Erfgoedplus.be ontsloten gedeelte van de collectie kreeg in november 2017 een laatste update. Daar kwam ook in 2022 geen verandering in. Dat heeft alles te maken met de ontwikkeling van een eigen online collectieplatform binnen de M-website (lancering voorjaar 2023), en de verwachte lancering van een nieuw Vlaams erfgoed-aggregatieplatform rond 2025.

Blogposts

In 2022 redigeerde de collectiestaf de volgende bijdragen aan de blogreeks 'Kunstwerk in focus' van de Vlaamse Kunstcollectie (VKC):

- 03.02.2022, [Emile Delpérée, 'Luther op de Rijksdag van Worms', 1878](#)
- 17.03.2022, [Brioloto de Balneo, 'Maria Lactans', ca. 1200-1230, Collectie Vlaamse Gemeenschap bij M Leuven](#)
- 28.04.2022, [Adriaen Collaert, 'De Twaalf Maanden', na 1586](#)
- 13.06.2022, [Schoonheid in het onbeduidende: kunstwerken van Anne Daems in de Cera-collectie en Collectie Vlaamse Gemeenschap bij M Leuven](#)
- 15.09.2022, [Bron van mythes en verhalen: Jef Lambeaux' fontein met Leda en de zwaan](#)
- 17.11.2022, [Constantin Meunier, Overstroming van Leuven in 1891](#)
- 08.12.2022, [Acht zilveren relikbeelden in de Sint-Pieterskerk, Brussel/Leuven, ca. 1490-1618](#)

4. M VERBREEDT DE PERSPEC- TIEVEN OP DE KUNSTGESCHIE- DENIS

M wil de perspectieven op de kunstgeschiedenis verbreden door wetenschappelijk onderzoek en museologische innovatie. Veel van onze presentatie- en onderzoeksprojecten werpen een nieuwe blik op ontwikkelingen in de kunstgeschiedenis. Vaak herwaarderen ze onderbelichte werken of kunstenaars. Tegelijk ontstaan steeds meer museale projecten vanuit een proces van co-creatie met kunstenaars en erfgoedgemeenschappen.

Onderzoek zit in het DNA van M, maar blijft niet beperkt tot de eigen kerncollectie. M wil ook een katalysator zijn voor diepgaand kunsthistorisch en museologisch onderzoek in een bredere, vernetwerkte context. Nieuwe kennis ontsluiten we via tentoonstellingen en publicaties, maar ook via lezingen, symposia, workshops en andere omkaderende activiteiten.

M positioneert zich daarnaast als expertisecentrum van laatmiddeleeuwse en renaissance-beeldhouwkunst; als organisator van internationale

tentoonstellingen; als promotor van kunstenaars, waarbij we vaak de grenzen van de beeldende kunsten aftasten (denk maar aan het Playground-festival); als transhistorisch museum; en als trekker in het internationale onderzoek rond beeldgeletterdheid in een museale omgeving. M bouwt daarvoor relaties uit met musea, bruikleengevers, onderzoekers en kunstenaars in binnen- en buitenland.

4.1 INTERNATIONAAL ONDERZOEKSNETWERK ARDS

Netwerk

M coördineert en financiert ARDS (Association for Research and Documentation of medieval and renaissance Sculpture), een internationaal netwerk rond onderzoek naar beeldhouwkunst uit de middeleeuwen en de renaissance. Sinds de oprichting in 2014 is het ARDS-netwerk blijven groeien. Zo'n 260 actieve professionele contacten maken er deel van uit, en drie keer per jaar krijgen meer dan 830 e-mailcontacten een nieuwsbrief. De meeste deelnemers komen uit België, Duitsland, Spanje, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Nederland en de Verenigde Staten, maar daarnaast neemt ook het aantal Scandinavische participanten duidelijk toe.

Aankopen publicaties en ordening documentatie

Jaarlijks trekt M binnen het reguliere bibliotheekbudget een bescheiden som uit voor de aankoop van boeken en publicaties in verband met middeleeuwse beeldhouwkunst. We prospecteren ook actief om (kosteloos) boeken, documentatiefondsen en onderzoeksarchieven over dat onderwerp te verwerven. In 2022 hadden 11 nieuwe aanwinsten specifiek betrekking op beeldhouwkunst uit de middeleeuwen en de renaissance.

Website en publicaties

In 2015 ontwikkelde M een online documentatiesite en startportaal voor onderzoekers naar middeleeuwse beeldhouwkunst: www.ards.be. Je vindt er links naar kanalen en actoren, en een ruime gespecialiseerde bibliografie. Sinds de lancering houden we de website actief up-to-date. De wetenschappelijke en tentoonstellingskalender bevat aankondigingen van evenementen, calls for papers en colloquia in binnen- en buitenland. Hoewel er ook in 2022 vanwege COVID-19 weer heel wat activiteiten geannuleerd of uitgesteld moesten worden, kwamen er toch zeven nieuwsitems online en klokte de kalender af op 215 events. De masterbibliografie voor middeleeuwse beeldhouwkunst groeide van 838 naar 876 publicaties. Ondertussen zijn al 522 publicaties gemarkeerd met het label 'available at ARDS-Library' – dat wil zeggen dat ze in M raadpleegbaar zijn. Ook voegen we systematisch coverbeelden en links toe aan de Worldcat-databank. De netwerkpagina's tellen momenteel 204 instellingen en/of projecten.

In 2022 trok www.ards.be 3.787 bezoekers (tegenover 3.423 in 2021), die samen goed waren voor 5.559 zoeksessies (4.537 in 2021) en 14.107 pageviews (11.897 in 2021). 81,4 % van de gebruikers waren nieuwe bezoekers, ongeveer zoals in 2021. De meeste komen nog steeds uit de VS (20,37%) en België (13,25%), gevolgd door Frankrijk (6,68%), Nederland (5,86%) en Duitsland (4,52%). De top 10 wordt vervolledigd door het Verenigd Koninkrijk, China, Spanje, India en Tsjechië. Bijna 68% van de bezoekers bekijkt de website via een computer, de rest via een mobiel apparaat of tablet.

ARDS is verder ook actief op sociale media (LinkedIn, Twitter, Instagram en Facebook).

Publicaties

In 2022 redigeerden we de acta colloquia van het Borman in Context-colloquium (2019) en het Albast-colloquium (2022) met het oog op publicatie in 2023. We bereidden ook de acta voor het congres uit 2020 (The Afterlife of Medieval Sculpture) voor.

Jaarlijks colloquium en events

Van 18 tot 20 januari vond het uitgestelde achtste ARDS-colloquium plaats in het Musée du Louvre en het Musée des Arts Décoratifs in Parijs. Het thema: albast. Op het programma stonden 15 papers uit Europa en de VS. 78 deelnemers uit diverse landen woonden het colloquium bij.

Op 28 april gaf dr. Ruben Suykerbuyk de lezing 'To kneel or not to kneel: de ontwikkeling van het priantgraf in de Nederlanden'. Ze paste in de lezingenreeks ARDSxILLUMINARE, die op zijn beurt georganiseerd werd binnen het Denkvoerprogramma van M.

Op 7 en 8 november vond het negende ARDS-colloquium plaats in M, met als thema 'The Art of Devotion. The Agency of Sculpture'. Na een oproep waren er 7 papers geselecteerd, en er waren ook twee keynote speakers. Op het programma stonden excursies naar de albasttentoonstelling in M, de Sint-Pieterskerk en museum Parcum. Het colloquium trok 54 deelnemers.

Op 9 november was er een Codart Focus-meeting in de albasttentoonstelling, waarop ook het ARDS-netwerk was uitgenodigd. Behalve vier lezingen waren er *in depth*-bezoeken aan de tentoonstelling. 50 mensen namen deel.

4.2 INTERNATIONAAL PLAYGROUND-FESTIVAL

Het jaarlijkse Playground-festival biedt een platform aan kunstenaars die zich niet aan één discipline binden, maar werken op het raakvlak tussen podium- en beeldende kunsten. Performance, installatie, film, musical, choreografie en zelfs consultancy versmelten er tot uitdagende producties die objecten en lichamen samenbrengen. Playground blijft een vrijplaats voor experiment. Kunstenaars zoeken nieuwe vormen en creëren beelden die reflecteren over kunst, de wereld en de mediatisering van het leven. Vaak nieuw, altijd spannend.

Playground is een samenwerking tussen M en STUK. De 16e editie was bijzonder: omdat Kunsten-centrum STUK in verbouwing was, vond het festival bijna volledig in M plaats, ook in de avonduren. Op het programma stond werk van de volgende kunstenaars: Clédat & Petitpierre, Ruta Butkute, Esther Kläs & Gustavo Gomes, Ana Torfs, Darius Dolatyari-Dolatdoust, La Ribot, Johanna Billing, Evelien Cammaert, Hedwig Houben, Peter Morrens en Eric Minh Cuong Castaing.

Het festival mocht 2.031 bezoekers uit binnen- en buitenland verwelkomen voor het programma in M. Voor 10 verschillende kunstscholen werkten we een programma op maat uit, met een bezoek aan performances, installaties, kunstenaars- en curatoren-gesprekken.

Zaalzicht 'Playground', 2022, M Leuven, foto: © Robin Zenner

4.3 DENKVOER

M brengt mensen in contact met kunst en biedt leerrijke ervaringen aan. Dat doen we onder meer door verdiepende en omkaderende activiteiten te organiseren rond specifieke thema's en projecten. Die activiteiten bundelen we onder het label 'Denkvoer': een divers - en doorgaans gratis - aanbod van lezingen, lessen, debatten en ontmoetingen.

Het aanbod is in eerste instantie gericht op verdieping en speelt in op de verwachtingen van verschillende doelgroepen: van gerichte lessenreeksen voor een oningewijd publiek tot verdiepende filmprogramma's voor specialisten. We werken zoveel mogelijk samen met inhoudelijke partners: van structurele partnerschappen met collega's uit de Leuvense cultuursector tot projectmatige partnerschappen met internationale gespecialiseerde organisaties.

In 2022 zaten we nog met de naweeën van de coronapandemie: één lezing moest geannuleerd worden, en het voorjaarsprogramma kon nog niet op volle toeren draaien. Naast een aanvullend aanbod bij tentoonstellingen organiseerden we ook 'Ge wordt beïnvloed', een lessenreeks over de invloed van de zintuigen op de manier waarop we kunst beleven.

Denkvoer 2022, M Leuven, foto: © Eline Willaert

In totaal mochten we zowat 400 geïnteresseerden ontvangen in het Forum:

Datum	Omschrijving	Reeks/tentoonstelling
13.01.2022	Lezing Marleen Reynders	'De Verbeelding van het Universum'
24.02.2022	Richard Long & Philippe Van den Bossche	Richard Long
28.04.2022	To kneel or not to kneel: de ontwikkeling van het priantgraf in de Nederlanden	ARDS x Illuminare
27.10.2022	Filmvertoning 'La Llorona'	Naufus Ramírez-Figueroa
24.11.2022	Jill Mathieu	Ge wordt beïnvloed
1.12.2022	Hamza Ouamari	Ge wordt beïnvloed
8.12.2022	Het Geluidshuis	Ge wordt beïnvloed
15.12.2022	Lode Vermeersch	Ge wordt beïnvloed
22.12.2022	Linda Temmink	'Albast'

Sinds 2018 coördineert M ook het lezingenprogramma 'Let's Talk Leuven'. Samen met STUK, SLAC en Cas-co programmeren we ieder jaar een tiental lezingen waar de kunstenaar zelf het woord krijgt. De organisaties hanteren een gemeenschappelijke communicatie en stemmen hun programma op elkaar af. Zo bundelen ze de krachten om publiek en kunstenaar te verbinden.

Datum	Kunstenaar	Locatie
3.02.2022	Marijn Brill	SLAC
17.02.2022	Lore Stessel, Sophie Bellot en Laurie Dall'ava	Cas-co
14.03.2022	Els Van Riel	SLAC
22.03.2022	Robbert&Frank Frank&Robbert	SLAC
12.05.2022	An Roovers en Floris Van Hoof	Cas-co
1.09.2022	Laurène Buchheit	Cas-co
11.10.2022	Klaas Romme- laere	SLAC
24.11.2022	Anton Cotteleer	SLAC
1.12.2022	Kato Six	M Leuven
8.12.2022	Cedric Urbanski	Cas-co
15.12.2022	Jan Van Eijgen	Labora

Solidarity Project El Salvador, 2022, Icom, foto: © Icom Belgium

4.4 ICOM/CECA

Op 24 augustus 2022 stemde de driejaarlijkse algemene vergadering van ICOM (International Council of Museums) over een nieuwe museumdefinitie. Na twee jaar denken, praten, discussiëren en bevragen in landen over heel de wereld aanvaardde het overgrote deel van de leden het voorstel: 487 leden (92,41%) stemden voor, 23 (4,36%) tegen en 17 (3,23%) onthielden zich. M was, als lid van de raad van bestuur van ICOM Vlaanderen, nauw betrokken bij dit proces.

Op deze internationale ICOM-conferentie was M vertegenwoordigd door twee medewerkers (diensthoofd publieksbemiddeling en de collectieregistrator). Binnen het thema innovatieve digitalisering gaf een van hen een lezing over de ontwikkeling van de HoloLens, naar aanleiding van de heropening van de Sint-Pieterskerk. M was eveneens aanwezig op de Europese ICOM-CECA-conferentie in Denemarken, met een lezing over de samenwerking met het kindziekenhuis.

Als nationaal correspondent van ICOM-CECA België was het diensthoofd publieksbemiddeling in 2022 ook betrokken bij twee ICOM Solidarity-projecten. Binnen het project 'Virtual Museum Mediation: a necessary adaption of methods' maakte ICOM-CECA België online tutorials ter ondersteuning van virtuele publiekswerking in musea. En binnen het project

'ICOM El Salvador' gaven M en ICOM Belgium hun collega-publiekswerkers uit El Salvadoraanse musea ondersteuning en advies bij de uitwerking van toolkits voor lokale gemeenschappen en het onderwijs.

M begeleidde ook drie studenten, één van de École du Louvre en twee van de Universiteit van Luik, bij het analyseren van de cases die gepresenteerd werden tijdens de internationale ICOM-CECA-conferentie die M in 2021 organiseerde. Hun onderzoek wordt in 2023 gepubliceerd in Cahiers de Muséologie.

Alle activiteiten van ICOM-CECA Belgium werden toegelicht op de General Assembly van CECA in november 2022. Het rapport kan nagelezen worden op: ceca.mini.icom.museum/wp-content/uploads/sites/5/2021/11/ANG-EUROPE-AG-2021.pdf.

4.5 ONDERZOEK

Samenwerking met externe partners

In het voorjaar van 2022 werkte M opnieuw samen met de Faculteit Experimentele Psychologie van de KU Leuven rond een oogbewegingsonderzoek in de collectiepresentatie 'Neem je Tijd'. De studie vergeleek welke kunstvormen kunnen worden bestudeerd in een gecontroleerde laboratoriumsetting en welke alleen in de context van een museum. Gedurende vijf weken namen 200 vrijwilligers aan het onderzoek deel. De resultaten worden in het voorjaar van 2023 bekendgemaakt en vanaf 2024 toegepast in de vernieuwde collectiepresentatie.

M stelde in 2022 zijn collectie ter beschikking van het KU Leuven DigiLab en VIEW-project voor het testen van de geavanceerde MicroDome-camera, meer bepaald voor het documenteren van merken op sculptuur en schilderkunst. In de marge van het ARDS-colloquium vond op 8 november de workshop 'Marks on Art, Micro- & Nano Dome' plaats, een expertmeeting met 21 deelnemers die georganiseerd werd door het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis. In 2022 stelden M/ARDS en het RKD ook een intentie-overeenkomst op over de verdere uitbouw van het project Early Netherlandish Sculpture.

De samenwerking met de onderzoeksgroep Erfgoed van de Universiteit Antwerpen liep in 2022 door. Zo kunnen UA-studenten conservatieproblematieken onderzoeken op basis van de collectie van M. De senior collectieregistrator van M doceert jaarlijks een gastcollege 'Collectieregistratie in de museale praktijk' binnen de opleiding Conservatie-Restauroatie. En na onze eigen interventies naar aanleiding van de overstromingen in 2021 begeleidde de M-collectiestaf UA-studenten bij noodhulp in het Musée des Beaux-Arts van Verviers. Aan de KU Leuven gaf het diensthoofd Collecties dan weer een gastles aan de studenten van de opleiding Kunstwetenschappen voor het vak 'Materialen en technieken in de beeldhouwkunst'.

Studenten van de restauratieopleiding van hogeschool ENSAV/La Cambre restaureerden en onderzochten enkele albasten sculpturen voor de tentoonstelling 'Albast'. Een student van de Universiteit Gent verrichtte onderzoek naar 3D-scanning van Mechelse 'popjes' en scande daarvoor vijf Mechelse sculpturen in M.

In 2022 was M ook een van de partners van het MATERIA-A-NET-project, dat onderzoek verricht naar albastsculptuur uit de middeleeuwen en renaissance.

Het project is opgezet door prof. Aleksandra Lipinska van de Universiteit van Keulen en Wolfram Klopmann van het Franse BRGM-instituut.

Kunsthistorisch onderzoek M-staf

Binnen M lopen twee doctoraatsstudies die geënt zijn op de collectie van M. In de komende beleidsperiode worden ze afgerond en zullen ze uitmonden in tentoonstellingen en publicaties. De onderzoeksprojecten hebben in 2022 geleid tot verschillende aanwinsten.

Conservator Marjan Debaene onderzoekt de beeldenproductie van de 15e en 16e eeuw in Leuven en Oost-Brabant (KU Leuven, Vakgroep Kunstwetenschappen/Illuminare, promotor prof. dr. Jan Van der Stock). Met haar studie zal ze de kunsthistorische kennis over de belangrijke deelcollectie laatmiddeleeuwse en vroege renaissance-beeldhouwkunst van M verder uitdiepen en ontsluiten. Haar objectonderzoek focuste voornamelijk op de nieuwe aanwinsten in M en de collectie van het Szépművészeti Múzeum in Budapest. Op 17 maart 2022 presenteerde ze de lezing 'Researching Medieval Sculpture: the case of Leuven Late gothic sculpture' op de studiedag in Musée L (Louvain-la-Neuve), in het kader van de tentoonstelling 'Formes du Salut'.

Collectieregistrator Ko Goubert onderzoekt aan de hand van het oeuvre van edelsmid-ontwerper Dom Martin Martin osb (1889-1965) de positie van religieuze toegepaste kunsten in de liturgische en artistieke vernieuwingen tijdens het interbellum in België (Vrije Universiteit Brussel, Vakgroep Kunstwetenschappen en Archeologie, promotor prof. dr. Werner Adriaenssens). Zijn onderzoek vloeide voort uit de tentoonstelling in M 'Zilver: Kunst, Object, Verhaal' (2015) en zal de kunsthistorische kennis over de deelcollectie kerkelijke kunst (edelsmeedwerk, textiel, grafiek) van de 19e en 20e eeuw verrijken en ontsluiten. Op 25 november 2022 gaf hij een lezing over de kunst van Dom Martin binnen de Liturgische Beweging op het colloquium 'Entre tradition et innovation – Rupture dans les communautés monastiques aux XIXème et XXème siècles' aan UCLouvain.

Zie ook

- www.mleuven.be/onderzoek-ondersteuning/onderzoek/middeleeuwse-beeldhouwkunst
- www.mleuven.be/onderzoek-ondersteuning/onderzoek/religieus-design-uit-het-interbellum

4.6 PUBLICATIES

Middeleeuwse sculptuur

Vorbereiding en eindredactie van twee wetenschappelijke bijdragen die in 2023 zullen verschijnen in publicaties van uitgeverij Brepols:

- [Marjan Debaene, The Bormans and Leuven. An Analysis of Known and Newly Discovered Documents in the Leuven City Archives Concerning Jan Borman I, the Borman Family, and their Artistic Activity in Leuven in the Fifteenth Century \(verschijnt in acta colloquia 'Borman in Context', Brepols, 2023\)](#)
- [Marjan Debaene, The Leuven Connection – A New Look at the Social and Artisanal Network of Leuven Late Gothic Sculptors \(c.1475-1525\) \(verschijnt in 'Taking Shape: Sculpture of the Low Countries, 1400-1600', Brepols, 2023\)](#)

Albast

Marjan Debaene (red.), 'Alabaster Sculpture in Europe (1300-1650)', Londen/Turnhout, 2022, 312 p.

Uitgegeven door Harvey Miller Publishers als catalogus bij de tentoonstelling 'Albast' in M Leuven. Het boek is in het Engels uitgegeven en bevat teksten en catalogusnota's van 25 internationale specialisten. Tijdens de tentoonstelling werden er 600 softcover-exemplaren verkocht; de uitgever distribueert een hardcoverversie voor de internationale markt.

Sint-Pieterskerk

Gilbert Huybens, Brecht Dewilde & David Mellaerts (reds.), 'De Sint-Pieterskerk te Leuven: Geschiedenis, Architectuur en Patrimonium', Leuven, 2022, 417 p.

M leverde een substantiële bijdrage aan de realisatie van deze monografie, die op 5 december verscheen bij Uitgeverij Peeters. We digitaliseerden kunstpatrimonium en bronnenmateriaal, faciliteerden het onderzoek van de collectie en het archief, en onze collectiestaf leverde drie bijdragen:

- [Marjan Debaene, 'Schatkamer tussen hemel en aarde', p. 268-275;](#)
- [Ko Goubert, 'Vijf eeuwen edelsmeedkunst: Een schat aan verhalen \(ca. 1440-1950\)', p. 326-349;](#)
- [Gilbert Huybens & Ko Goubert, 'Liturgische gewaden', p. 350-355.](#)

5. KUNSTENAARS- WERKING

Niels Poiz, 2022, M Leuven, foto: © Eline Willaert

M beschouwt het als een van zijn kerntaken om een betekenisvolle rol te spelen in de loopbaan van kunstenaars – of die nu opkomend of gevestigd zijn, Belgisch of internationaal. We willen hen begeleiden in de uitbouw van hun oeuvre en in de professionalisering van hun praktijk. Op die manier is M een plek waar ontwikkeling, productie en presentatie continu in interactie gaan.

5.1 M-RESIDENTIE

M beschikt over een eigen atelierruimte binnen de gebouwen van de Leuvense residentieplek Cas-co, waarmee we een partnerschap hebben. In 2022 nodigden we kunstenaars Tom Hallet en Niels Poiz uit voor een residentie van elk vijf maanden. Tijdens zo'n residentie staan onderzoek, ontmoetingen en dialoog centraal. We ondersteunen de kunstenaars bij het ontwikkelen van een persoonlijke artistieke taal en het opbouwen van een netwerk. Zo willen we hen helpen de weg te vinden binnen de kunstwereld. Via hun residentie bij M kwamen ze in contact met binnen- en buitenlandse curatoren, kunstprofessionals en andere kunstenaars, zoals Rieke Vos, Luk Lambrecht, Daniella Géo, Patrick Carpentier en Carl von Winckelmann.

Ook dit jaar werd de residentie van beide kunstenaars gevolgd door een publiek toonmoment. Tom Hallet presenteerde het resultaat van zijn residentie op M-IDZOMER, een vierdaags festival in M. Niels

Poiz presenteerde zijn onderzoek in de vorm van drie performances in het museum. Beide toonmomenten werden goed onthaald en druk bezocht.

M nam in 2022 deel aan het UFO-bezoekersprogramma, een organisatie van het Netwerk voor Vlaamse en Brusselse atelierorganisaties en Kunstenpunt. Samen met Level 5, Cas-co en Kunstenpunt organiseerden we een netwerkmoment waarop lokale kunstprofessionals en kunstenaars konden kennismaken met de buitenlandse curatoren die aan het bezoekersprogramma deelnamen.

Toonmoment Tom Hallet, 2022, M Leuven, foto: © Chantal Van Rijt

Zaalzicht 'Open M. Time and Again', 2022, M Leuven, foto: © Miles Fischler

5.2 REGIONALE VERANKERING

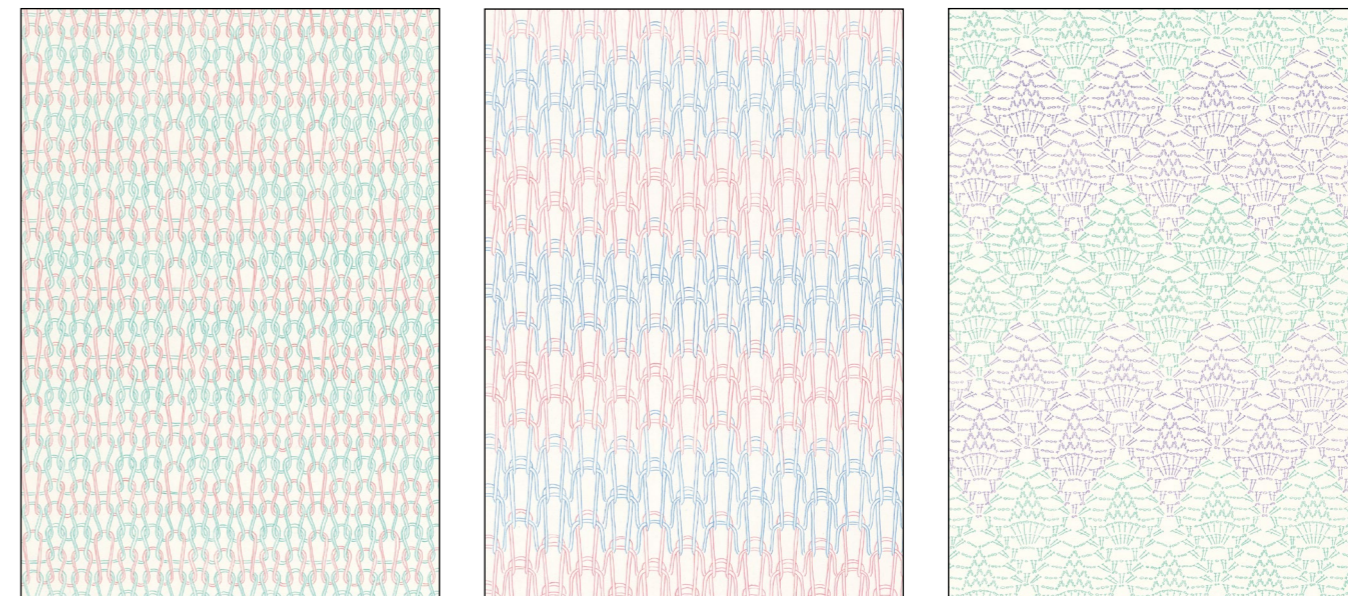
M ziet het als een kerntaak om bij te dragen aan de ontwikkeling van het regionale kunstenveld. We hebben trajecten opgezet voor verschillende Leuvense kunstenaars, waarin de ontwikkeling van talent, experiment en de verdieping van hun praktijk centraal staan. In 2022 stelden we onze expertise en middelen ter beschikking van onze partnerorganisaties (3OCC, Kunst in Huis, SLAC, Expo Leuven, Cas-co) en individuele kunstenaars. Samen met Cas-co en de stedelijke jeugdinstelling MijnLeuven organiseerden we De Dag van het Jong Kunstgeweld, waar kunstenaars feedback kregen van experts. Daarnaast zaten we in de jury van Expo Leuven, het stedelijk tentoonstellingsplatform voor lokale kunstenaars, en begeleidden we hen intensief naar een presentatie. Tot slot hadden we ook zitting in verschillende regionale jury's en selectiecommissies.

Sinds 2018 coördineert M het lezingenprogramma 'Let's Talk Leuven', samen met STUK, SLAC en Cas-co. Daarover lees je meer in hoofdstuk 4.3.

In 2022 bracht M voor de zesde keer Open M, een tweemaaljaarlijkse tentoonstellingsformat die beeldend kunstenaars uit de regio Vlaams-Brabant de kans geeft hun werk te tonen in onze museumzalen. Uit de 370 ingestuurde voorstellen maakte curator Melanie Bühler (Frans Hals Museum, Nederland) een selectie van 13 kunstenaars: Daniël Bellon (1976), Paul Bogaert (1968) en Jan Peeters (1978), Ralph Collier (1990), Josefien Cornette (1994), Alexandra Crouwers (1974),

Joke De Pever (1993), Laurence Durieu (1972), Bram Rinkel (1996), Witold Vandenbroeck (1994), Danny Vandeput (1974), Jean-Luc van Ijperen (1981) en Muriel Verbist (1971). Het thema van deze editie was transhistorischeiteit. Onder de titel 'Open M. Time and Again' toonden we werken die reflecteren over hoe tijd anders kan worden ervaren, voorbij de starheid van de klok en de chronologie van de geschiedenisboeken.

In het kader van Open M organiseerden we ook portfoliogesprekken voor lokale kunstenaars, in samenwerking met Kunstwerkt vzw. 70 deelnemers kwamen opdagen.

'Striped Knitwear (red)', 'Crochet Series (green)', 'Striped Knitwear (blue)', Kato Six, 2022, M Leuven © de kunstenaar

5.3 KUNSTENAARS-PUBLICATIES EN -EDITIES

Naar aanleiding van de tentoonstelling van Kato Six gaven M en Posture Editions het boek 'Sawing a plank is like going for a walk' uit. Naast een visueel overzicht van haar werk van de afgelopen jaren bevat het boek ook teksten van Philip Van den Bossche en Filarowska, en een interview van Eva Wittocx, curator van de tentoonstelling, met de kunstenaar.

Behalve publicaties probeert M ook ieder jaar een editie van een kunstenaar uit te brengen. Bij de tentoonstelling van Kato Six verscheen een editie met prints van drie verschillende tekeningen, elk in een oplage van 20 exemplaren. Elke print is gesigneerd en genummerd (verkoopprijs € 75).

6. M STAAT VOOR ARTISTIEKE ONTDEKKING

Zaalzicht 'Alexis Gautier. L'Heure de la Soupe', 2021, M Leuven, foto: © Miles Fischler

Zaalzicht 'Verbeelding van het universum', 2021, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

Zaalzicht 'Richard Long', 2021, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

M brengt bezoekers in aanraking met oude én hedendaagse kunst. Als erfgoedinstelling en kunstenplatform toont het die zowel autonoom als in dialoog met mekaar.

Onze kunsthistorische tentoonstellingen vertrekken vaak vanuit de collectie en brengen onderbelichte kunstenaars of oeuvres onder de aandacht. We gaan daarnaast ook samenwerkingen aan om tentoonstellingen op te zetten over belangrijke thema's uit de kunstgeschiedenis.

Jaarlijks brengt M verschillende tentoonstellingen met opkomende en gevestigde kunstenaars die reflecteren over de wereld van vandaag. De focus ligt op het tonen van bestaande werken én het creëren van nieuw werk. Elke tentoonstelling in M is maatwerk en ontstaat uit een dialoog tussen kunstenaar en museum. We hebben zowel aandacht voor het lokale, het regionale als het internationale niveau.

Tentoonstellingsprogramma 2022

17.09.2021 - 20.03.2022	Alexis Gautier. 'L'Heure de la Soupe'
22.10.2021 - 16.01.2022	'Verbeelding van het universum'
22.10.2021 - 20.03.2022	Richard Long
11.03.2022 - 28.08.2022	'Wael Shawky. Dry Culture Wet Culture'
6.05.2022 - 30.10.2022	Naufus Ramírez-Figueroa
6.05.2022 - 28.08.2022	'Open M. Time and Again'
14.10.2022 - 26.02.2023	'Albast'
14.10.2022 - 26.02.2023	Kato Six
17.11.2022 - 20.11.2022	Playground

Zaalzicht 'Wael Shawky. Dry Culture Wet Culture', 2022, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

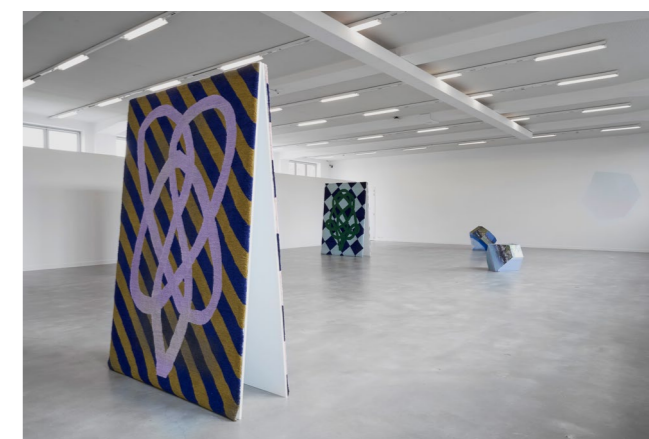
Zaalzicht 'Albast', 2022, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

Zaalzicht 'Naufus Ramirez-Figueroa', 2022, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

Zaalzicht 'Open M. Time and Again', 2022, M Leuven, foto: © Miles Fischler

Zaalzicht 'Kato Six', 2022, M Leuven, foto: © Dirk Pauwels

**7. M VERRUIMT DE
BLIK OP DE KUNST,
DE WERELD EN
HET EIGEN LEVEN**

Foto: © Eline Willaert

M wil de blik op kunst, de wereld en het eigen leven verruimen door de betekenis van kunstwerken te activeren. Het brengt betekenisvolle verbindingen tussen oude en hedendaagse kunst tot stand, profileert zich als een boeiende verbindingsplek voor diverse doelgroepen en partners, en breidt zijn professionele netwerk uit met kennisinstellingen en innovatieve bedrijven. Om al die groepen en partners te ontvangen, ontwikkelt M zich verder tot een gastvrij, klantvriendelijk en open huis, zowel fysiek als online.

7.1 PUBLIEKSBEMIDDELING BIJ TENTOONSTELLINGEN

M ontwikkelde ook in 2022 voor iedere tentoonstelling een aangepast bemiddelingsplan, steeds in samenspraak met de curator en de kunstenaar. We bekijken telkens waar er ruimte is voor welke content, en op welke manier we die naar het publiek kunnen brengen. Dat kan bijvoorbeeld met introducerende muurteksten, labels en tools op maat, verdiepende zaalfolders, filmpjes, rondleidingen of kunstenaarsinterviews.

Die aanpak op maat passen we ook toe bij audiotours en podcasts. Die kunnen gaan van een toelichting met kunsthistorische insteek tot een alternatieve artistieke aanpak aan de hand van bijvoorbeeld poëzie of een verhaal, die het publiek aanspoort om zelf na te denken over de kunstwerken. Kunst beleven doet iedereen in z'n eigen taal: daarom is de bemiddeling van M steeds drietalig.

Ook in 2022 kregen bezoekers via QR-codes weer toegang tot verdiepende content. Er is gratis wifi door heel het museumgebouw, en aan de balie liggen iPads voor wie geen eigen smartphone heeft. Bovendien zijn de publieksbegeleiders van M opgeleid om de dialoog met bezoekers aan te gaan.

Voor 'Wael Shawky. Dry Culture Wet Culture' maakten we muurteksten, een audiogids en een video-interview met de kunstenaar. Voor families met kinderen ontwikkelden we bij deze tentoonstelling een zoekspel op maat, digitale kunstblaadjes en kaartjes met tekenopdrachten.

Het verhaal van de tentoonstelling 'Albast' bracht M in diverse tools: zaalteksten, audiotour, een onderzoeksvideo, een tijdslijn met bijbehorende geografische kaart en voelobjecten.

Voor families met kinderen was er ook hier een zoekspel op maat. Op zaal lagen tekenkaartjes waarmee het publiek creatief aan de slag kon gaan.

7.2 GIDSENWERKING

De begeleiding van groepen in M ligt in handen van een 20-tal museumgidsen. In 2022 konden we het team na sollicitatiegesprekken versterken met vier nieuwe gidsen. Die hebben vooral expertise in het geven van rondleidingen aan scholen en NT2-groepen (Nederlands als tweede taal).

De gidsen zijn het uithangbord van M en de afdeling publiekswerking. Hun kwaliteit moet dan ook verzekerd zijn. Behalve individuele gesprekken organiseren we daarom regelmatig evaluaties, bevragingen en doorlichtingen van de gidsenwerking. Verder zijn er meerdere keren per jaar gidsenvergaderingen en curatorenrondleidingen waarin de gidsen informatie krijgen over de komende tentoonstellingen en activiteiten. Na de coronapandemie konden die in 2022 weer fysiek plaatsvinden, net als een aantal vormingen op maat. Verder hielden we de gidsen ook op de hoogte van het reilen en zeilen in het museum door de nieuwsbrief 'M Vanbinnen' en de interne nieuwskanalen op Slack.

In 2022 konden we eindelijk uitpakken met ons nieuwe aanbod voor onderwijs- en vrijetijdsgroepen voor M en de Sint-Pieterskerk. Samen met de gidsen werd het aanbod getest en waar nodig aangepast. Specifiek voor de Sint-Pieterskerk ontwikkelde een van de gidsenwerkgroepen een nieuwe rondleiding met een focus op de schilderijen van Dieric Bouts: 'Aanschuiven bij Bouts'.

Foto: © Eline Willaert

Overzicht vormingen

17.02.2022	Vormingsmoment 'Blinden en slechtzienden' in M en Sint-Pieterskerk
24.02.2022	Teambuilding gidsen: try-out rondleiding M in Leuven
09.03.2022	Curatorenrondleiding tentoonstelling Wael Shawky
04.05.2022	Curatorenrondleiding tentoonstelling Naufus Ramírez-Figueroa en Open M
22.09.2022	Gidsenvergadering in M
12.10.2022	Curatorenrondleiding tentoonstelling Albast en Kato Six
24.11.2022	Kennismakingsmoment nieuwe gidsen
29.11.2022	Vormingsmoment 'Gidsen voor de allerkleinsten' in M
01.12.2022	Teambuilding gidsen: try-out rondleiding 'Aanschuiven bij Bouts'

Foto: © Eline Willaert

7.3 EEN MUSEUMBEZOEK VOOR IEDEREEN

M heeft blijvende aandacht voor kwetsbare doelgroepen en mensen met extra noden. Elke nieuwe tentoonstelling is aangepast aan de noden van mensen met een beperking. Het museum en de Sint-Pieterskerk zijn volledig gebruiksvriendelijk voor rolstoelen.

M biedt rondleidingen op maat voor blinden en slechtzienden, mensen met dementie en mensen met een mentale beperking. We bieden extra ondersteuning aan mensen met een beperking die graag op eigen houtje het museum bezoeken.

In 2022 zette M verder in op toegankelijkheid, met name voor blinden en slechtziende bezoekers. Met de hulp van een stagiaire van de dienst publieksbemiddeling organiseerden we *mystery visits* en klankbordgroepen om de noden van deze doelgroep in kaart te brengen. De feedback die we kregen, hebben we vervolgens omgezet in een actieplan. De acties zijn museumbreed en bestrijken verschillende afdelingen. Ze gaan ook verder dan enkel de doelgroep blinden en slechtzienden, maar maken M toegankelijker voor een zo breed mogelijk publiek.

De rondleiding voor blinden en slechtzienden kreeg een update. We planden ook vormingen voor zowel gidsen als onthaalmedewerkers, die zullen plaatsvinden in 2023. De audiogids bij de collectiepresentaties werd uitgebreid met audiodescriptie,

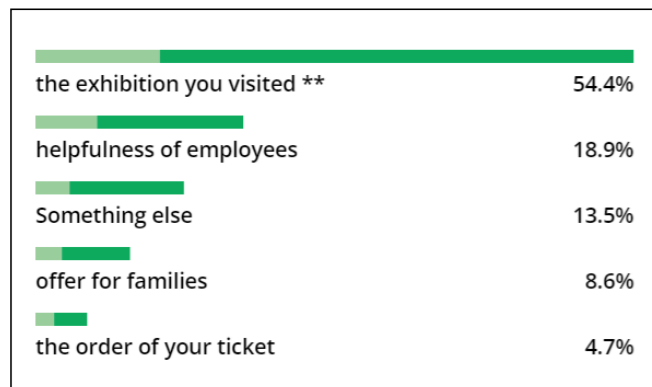
er kwam een grotere versie van het bezoekersplan, en we kochten een printer om voelplaten te maken. We bieden ook instaprondleidingen aan waarop blinde en slechtziende bezoekers individueel kunnen aansluiten – ze hoeven dus niet in groep te komen.

In 2019 werkte M samen met Toerisme voor Autisme een stappenplan uit, zodat mensen met ASS goed voorbereid aan hun bezoek kunnen beginnen en het zo vlot mogelijk kunnen laten verlopen. Dat stappenplan kreeg in 2022 een volledige update.

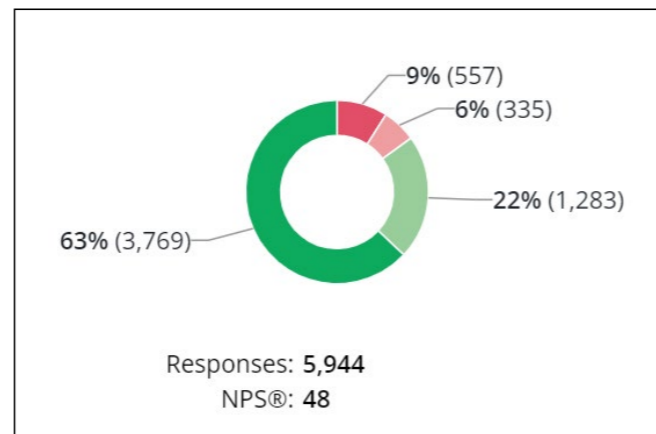
In samenwerking met Toegankelijk Vlaanderen werkten we een online toegankelijkheidswijzer uit, die beschikbaar is op de M-website. Andere initiatieven waar we in 2022 aan meewerkten waren 'Enchanté' en 'Hidden Disability Sunflowers'.

Om de museumdrempel voor zoveel mogelijk mensen te verlagen, bleven we samenwerken met organisaties als Iedereen Verdient Vakantie, de dienst Inburgering van de provincie Vlaams-Brabant, OCMW Leuven en het Buitengewoon Onderwijs (Terbank Heverlee en Windekind). In M kan je betalen met culturbons – geschenkbons van stad Leuven voor kansengroepen. Museumpas, waarmee we sinds 2018 samenwerken, biedt een sociaal tarief aan.

7.4 TEVREDENHEID

Highlights

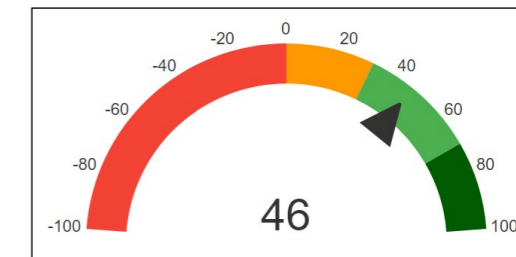
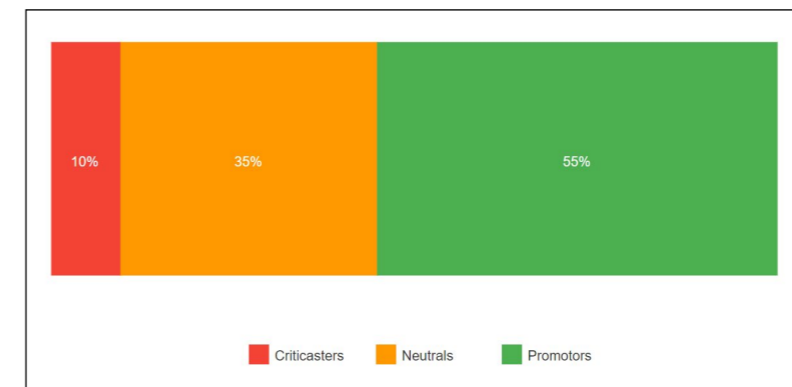
Total results

HappyOrNot in M

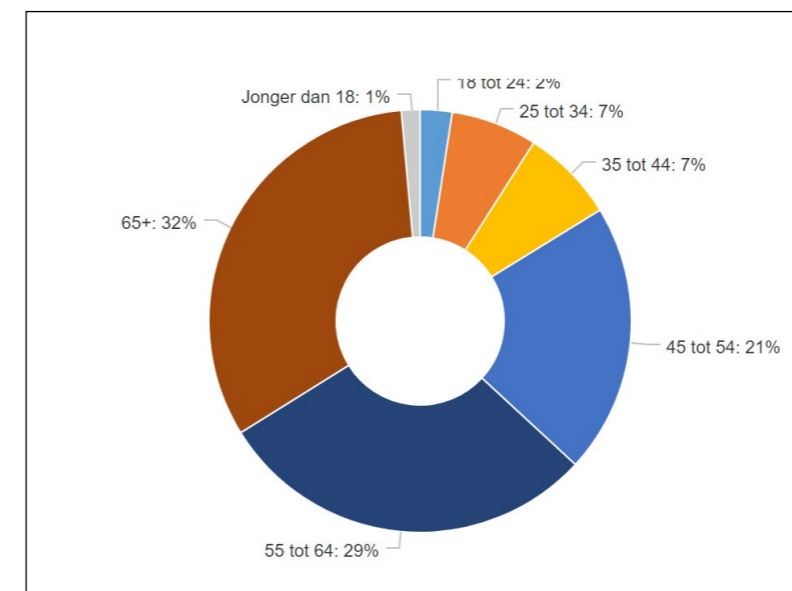
Sinds februari 2021 meten we de tevredenheid van onze bezoekers aan de hand van een bevestigingszuil van HappyOrNot. Daar gingen we in 2022 mee verder. De zuil biedt bezoekers de mogelijkheid om hun beleving te waarderen op drie niveaus. Het eerste niveau is een algemene waardering aan de hand van smileys. Op het tweede niveau kan je een specifiek aspect van je bezoek benoemen, en op het derde kan je concrete feedback geven. Alle input wordt opgeslagen in een dashboard, dat kan worden opgevraagd.

Van alle bezoekers die in 2022 via de zuil hun waardering gaven, noemde 63% hun bezoek zeer positief en 22% positief. 9% gaf aan een negatieve ervaring te hebben gehad. De positieve reacties hebben vooral te maken met de bezochte tentoonstelling (54,40%), gevolgd door de behulpzaamheid van de medewerkers (18,90%). Uit de negatieve reacties kon voorsnog geen patroon worden afgeleid. Op basis van deze bevestiging heeft M een NPS-score van 48. De NPS of Net Promoter Score geeft de klanttevredenheid weer en kan variëren van -100 tot +100: een score van 48 is dus erg goed.

Zou je 'Tussen Hemel en Aarde - Het Laatste Avondmaal van Bouts' aanraden aan collega's, familie en vrienden?

Wat is je leeftijd?

Monitoring Sint-Pieterskerk

Bezoekers aan de Sint-Pieterskerk die online een tablet, HoloLens, bezoekersgids of familieparcours reserveren, krijgen de dag na hun bezoek via mail de vraag om een online bevestiging in te vullen. De vragen zijn opgesteld in samenwerking met Toerisme Vlaanderen. Dat heeft ook een dashboard ontwikkeld waarop we de resultaten van de bevestiging kunnen bekijken. De monitoring is gestart in 2020 en loopt nog tot eind 2023. M en Toerisme Vlaanderen overleggen er regelmatig over, en indien nodig worden de vragen bijgesteld.

Sinds de start hebben 700 bezoekers de bevestiging ingevuld. In de top drie van meest vertegenwoordigde leeftijdsgroepen staan de 65-plussers bovenaan met 32%, gevolgd door de 55- tot 64-jarigen met 21% en de 45- tot 54-jarigen met 21%. Het bezoek krijgt een gemiddelde NPS-score van 46, opnieuw erg goed dus.

Bevestiging groepsbezoeken

Begin 2022 is M ook gestart met de bevestiging van groepsbezoeken. Na elk bezoek ontvangt de groepsverantwoordelijke per mail de vraag om deel te nemen aan een korte tevredenheidsenquête over de gevolgde rondleiding of workshop. De inhoud van de vragenlijst is anders voor een groepsbezoek in schoolverband dan voor een groepsbezoek in de vrije tijd. De bevestiging is beschikbaar in drie talen: Nederlands, Frans en Engels.

7.5 BARBÓÉK IN M

Begin 2022 werd de concessie van de museumshop met horecafunctie in M gegund aan Barbóék. In juni startte de samenwerking als 'Barbóék in M'. De shop-annex-koffiebar betekende meteen een verrijking van de bezoekerservaring, en versterkte ook de ontmoetingsfunctie van de lobby. 'Barbóék in M' verkoopt een eigen aanbod kunst- en algemene literatuur, publicaties van M en edities en merchandise.

De shop in de Sint-Pieterskerk blijft in eigen beheer. We bieden er artikelen en boeken aan die specifiek gericht zijn op toeristen en bezoekers die om geloofsredenen naar de kerk komen.

Foto: © Diederik Craps

8. M VERSTERKT DE VEERKRACHT VAN MENSEN

Workshop lerarenopleiding UCLL, 2022, M Leuven, foto: © Andy Merregaert

M wil de veerkracht van mensen in de omgang met de visuele samenleving versterken. Dat doet het door uitwisselingen tussen kunstenaars, kunstwerken en de gemeenschap.

8.1 M EN HET ONDERWIJS

Een museum blijft de ideale plek om te leren over kunst, de wereld, de anderen en jezelf – op iedere leeftijd.

Bij M hanteren we sinds 2017 de methodiek van visual literacy (beeldgeletterdheid), zowel in onze opstellingen als in het aanbod van onze publiekswerking. Ook ons aanbod voor het onderwijs werken we via dit model uit. Daarnaast hanteren we ook het model van Cultuur in de spiegel, dat werd ontwikkeld door Canon Cultuurcel.

De nieuwe onderwijsrondleidingen ‘In-Vorm’, ‘In-Geleefd’ en de workshops ‘Hands-on’ en ‘TeaMspel’ boden we al aan vanaf september 2021, maar vanwege de lockdown dat najaar konden we er pas in 2022 echt mee van start gaan.

Alle rondleidingen in M duren 1,5 uur. De gids biedt een gezond evenwicht tussen kennis en actie. Leerlingen krijgen informatie op maat en gaan ook zelf aan de slag met diverse muzische opdrachten. Scholen die op zoek zijn naar meer actie of die hun leerlingen creatief en artistiek willen uitdagen, kunnen intekenen op de workshops ‘Hands-on’ voor het lager onderwijs of ‘TeaMspel’ voor het secundair en hoger onderwijs.

Voor de tentoonstellingen ‘Wael Shawky. Dry Culture Wet Culture’ en ‘Albast’ ontwikkelden we extra opdrachten bij de bestaande rondleidingen, zowel voor het basis- als het secundair onderwijs. Beide onderwijsniveaus wisten deze tentoonstellingen zeer te smaken.

Verder maakten we ook digitale kunstblaadjes voor het onderwijs. Die geven de leerkrachten inhoud op maat mee bij de tentoonstellingen in M en dagen de leerlingen uit om in de klas creatief aan de slag te gaan met de kunstwerken. De kunstblaadjes zijn beschikbaar via de website en kunnen zowel digitaal als in print gebruikt worden. Daarnaast vinden leerkrachten op onze website ook lesmappen om hun museumbezoek voor te bereiden. Die kregen in 2022 een update en een nieuwe vormgeving.

In 2022 organiseerde M vormingsdagen voor leraren in spe en voor studenten sociaal cultureel werk, gidsenopleidingen en kunstwetenschappen.

Zo werkten we met UCLL een driedaags event uit voor 80 leerkrachten in opleiding. Eén dag lang werden ze ondergedompeld in de werking van M. Nadien gingen ze op de hogeschool aan de slag met de indrukken die ze in het museum hadden opgedaan.

Samen met een aantal partners stapte de publiekswerking van M ook mee in enkele projecten voor het onderwijs, zoals Muzette, onderwijsweken rond Erfgoeddag en Outdoor Classroom Day.

Met nieuwsbrieven op maat houden we de onderwijswereld op regelmatige tijdstippen op de hoogte van ons aanbod.

Alle leerkrachten kunnen, op vertoon van hun lerarenkaart, het museum op elk moment gratis bezoeken.

In 2022 begonnen we met de voorbereiding van een nieuw participatieproject voor het onderwijs, dat in 2023 van start gaat. Het project is een uitvloeisel van ‘De Tien’, een collectiepresentatie uit 2021 die we bij M op diverse vlakken als geslaagd beschouwen: qua concept (tien representatieve bezoekers van M deden mee aan een digitaal spel om hun tien favoriete collectiestukken te kiezen), proces, product, en waardering door peers en publiek. Uiteindelijk willen we een gefaseerd digitaal spel ontwikkelen waarmee scholieren de werking van M en enkele kunstwerken uit de collectie leren kennen, zodat ze op basis daarvan een eigen digitale klasselectie of eigen interpretatie kunnen maken. De focus op beeldgeletterdheid en transhistorisch werken blijft behouden en wordt ook opgenomen in het participatieproject.

8.2 VRIJETIJD SAANBOD

M wil zijn publiek een leven lang van kunst laten genieten. Daarom organiseren we programma's en activiteiten voor onder meer gezinnen met kinderen (rondleidingen, workshops en voorstellingen), jongeren, studenten, volwassenen en senioren.

Aanbod families

In 2022 organiseerde M heel wat events en activiteiten voor families, zoals de museumspelstraat met bijbehorend zomerfestival, evenementen in het kader van het Rode Hond-festival en Kunstendag voor kinderen.

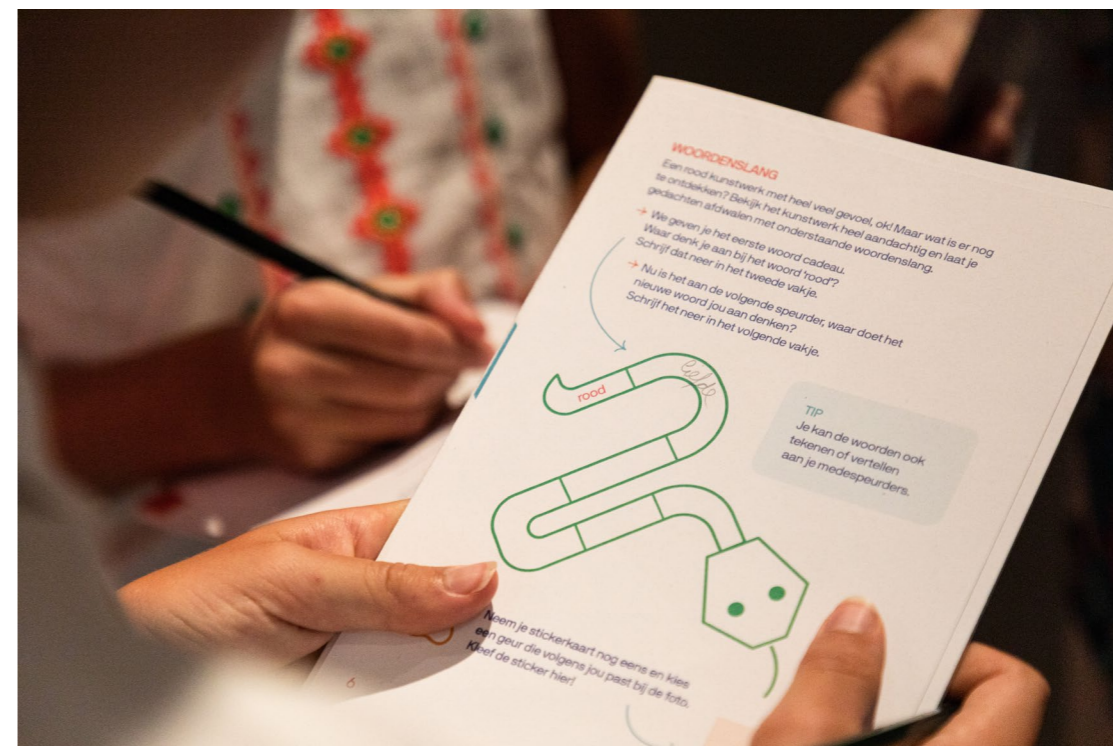
Gezinnen met kinderen kunnen op elk moment instappen in ons familieparcours, waarmee ze het museum en de Sint-Pieterskerk op kindermaat kunnen ontdekken. Er zijn parcoursen op maat voor de allerjongsten (4 tot en met 6 jaar) en voor kinderen van 6 tot en met 12 jaar. Met een boekje of een hoorspel op de audioguide krijgen de gezinsleden spelenderwijs uitleg over een thema of een tentoonstelling. Ze krijgen ook opdrachten, die op een speelse manier een actieve kunstbeleving stimuleren. Op die manier wil M het contact en het samenspelen tussen ouder en kind aanmoedigen. In 2022 ontwikkelden we familieparcoursen en digitale kunstblaadjes bij de tentoonstellingen van Wael Shawky en 'Albast'. Naast al die activiteiten bieden we op regelmatige tijdstippen familierondleidingen aan.

Gezinnen met kinderen kunnen gratis terecht in de kindelhoek in de museumlobby. Die werd in 2022 heringericht tot een speelse plek waar alles draait rond creativiteit en samen spelen op een laagdrempelige, niet-talige manier. Je kan er tekenen, kleuren en spelen met woorden en figuren op een magneetmuur. Alle opdrachten zijn gelinkt aan de tentoonstellingen en worden dan ook regelmatig aangepast.

Aanbod volwassenen

Voor volwassenen heeft M een uitgebreid aanbod van groepsrondleidingen en activiteiten waarbij je individueel kan aansluiten. De rondleidingen voor groepen zijn gelinkt aan de collectie of aan de tijdelijke tentoonstellingen. Er zijn ook combirondleidingen, waarin beide aan bod komen. Voor een eerste kennismaking met het hele museum is er het format 'M in the mix'. In 2022 lanceerden we twee nieuwe formats. In 'M in Leuven' maak je kennis met de museumsite en krijg je via de collectie van M een verrassende blik op Leuven en Brabant. In 'Aanschuiven bij Bouts' bezoek je tijdens de middagpauze samen met een gids de topwerken van Bouts in de Sint-Pieterskerk.

Behalve het groepsaanbod organiseert M ook speciale activiteiten in het kader van jaarlijkse evenementen zoals Erfgoeddag en de Seniorenmaand. We bieden ook regelmatig instaprondleidingen aan, telkens op zondag. Bezoekers kunnen dan individueel aansluiten bij een gids.

Familieparcours, 2022, M Leuven, foto: © Eline Willaert

Aanbod jongeren en studenten

Naast het aanbod voor het onderwijs organiseert M ook activiteiten op maat van jongeren en studenten. Zo was er in 2022 opnieuw 'M blokt': dan bieden we studenten tijdens de examenperiode een rustige en inspirerende studeerplek in het museum. Tijdens de pauzes zijn er gratis activiteiten, zoals speeddates in de tentoonstellingen of yoga in de tuin.

Voor de binnenprogrammatie van M-IDZOMER werkte M een aanbod op maat uit met het Leuvense jeugdhuis BURnLeuven. Don Lario en HYGRA, twee jonge hiphoppers en producers, creëerden een setlist waarvoor ze zich lieten inspireren door kunstwerken uit de collectiepresentaties van M. Zo bereikten we meer jongeren én gaven we jonge mensen de kans om hun talenten te ontplooiën.

In 2022 lanceerden we ook 'De Kunstroof', een spel waarmee jongeren kunst op een heel andere manier kunnen ontdekken. Ze worden uitgedaagd om codes te kraken, puzzels te ontrafelen en speuopdrachten uit te voeren. Het format werd uitgebreid getest door een aantal groepen, en de M-gidsen kregen extra opleiding om het spel te begeleiden.

Foto: © Andy Merregaert

8.3 PROJECT 'DE KUNSTBRUG'

In het schooljaar 2016-2017 sloegen M en de Leuvense basisschool Mater Dei de handen in elkaar voor een langdurige samenwerking. Het project kreeg de naam 'De Kunstbrug' en kreeg de steun van de Stichting Koningin Paola. In het schooljaar 2021-2022 liep het op zijn eind.

Mater Dei is superdivers, zowel etnisch-cultureel als sociaaleconomisch. Al jaren zet de school sterk in op muzische vorming, omdat het kinderen de mogelijkheid biedt om zich te uiten in diverse 'talent' zoals beeld, drama en beweging. Muzische vorming is bovendien een toegangspoort voor taaladoptie. De school is sterk ingebed in de omgeving en zette krachtige samenwerkingsverbanden op met verschillende organisaties in de buurt.

In het kader van 'De Kunstbrug' werkte een leerkracht van Mater Dei één dag per week als teacher in residence in het museum. Zo versterkten we de band tussen de twee huizen. De leerlingen en leerkrachten van Mater Dei kwamen geregeld op bezoek in M, en omgekeerd ging M ook naar de school. Elk jaar werkte een beeldend kunstenaar samen met de kinderen van het derde leerjaar aan een thema; de kinderen van het vierde leerjaar volgden een projectweek; en de leerlingen van het zesde leerjaar kregen een creatieve gidsopleiding en gaven rondleidingen aan de kinderen van het eerste leerjaar én aan hun ouders. Op die manier werden de ouders sterker betrokken bij het project.

Naar aanleiding van het laatste projectjaar maakten M en Mater Dei een publicatie en een film over 'De Kunstbrug'. Daarin is ook aandacht voor een UCLL-onderzoek naar de impact van het project. De publicatie wordt verspreid binnen het onderwijs en cultuurinstellingen van de stad Leuven, en breder ook binnen Vlaanderen.

'De Kunstbrug' mag dan afgelopen zijn, de samenwerking tussen M en Mater Dei loopt verder. Samen hebben we actieplan opgesteld. Er worden nog steeds bezoeken, rondleidingen en workshops gepland, en ook de gidsopleiding voor het zesde leerjaar staat nog op het programma. Eén keer per semester gaat een medewerker van M naar de school om toelichting te geven bij de programma's en tentoonstellingen die in het museum gepland staan.

8.4 PROJECTEN MET MAAT- SCHAPPELIJK KWETSBARE DOELGROEPEN

Workshop UZ Leuven, 2022, M Leuven, foto: © Andy Merregaert

Kinderziekenhuis

De patiënten in het kindziekenhuis van UZ Leuven kunnen niet naar M komen, maar we willen ze toch de kans geven om tentoonstellingen te beleven. Daarom toonden we in 2022 een aantal (prints van) collectiestukken in het kindziekenhuis.

In de zomer maakte M de tentoonstelling 'Reizen' in de Muzeruimte, een kunstlokaal in het kindziekenhuis. Curatoren en publiekwerkers selecteerden collectiewerken die bij het thema pasten. Voorafgaand aan de tentoonstelling organiseerden we een workshop met patiëntjes die onder psychiatrische zorg staan in het ziekenhuis. Ze maakten hun eigen collage met fotografische technieken rond reizen in de brede betekenis van het woord. De workshop werd gegeven door twee medewerkers van het museum onder begeleiding van een psychotherapeut. Plezier en creativiteit stonden centraal.

De resultaten werden samen met de afdrucken van kunstwerken uit de collectie van M in de Muzeruimte getoond. Zoekspelen en opdrachten zorgden ervoor dat de patiëntjes op een creatieve manier kunst konden beleven. De tentoonstelling liep ongeveer drie maanden.

Aanbod voor mensen met extra noden

Hierover lees je meer in [hoofdstuk 74](#).

Aanbod voor anderstalige nieuwkomers

Hierover lees je meer in [hoofdstuk 74](#).

Aanbod voor Oekraïense families

In mei 2022 organiseerde M educatieve workshops voor het Pinchuk Art Center, een centrum voor hedendaagse kunst uit Oekraïne. Op die manier steunden we het project 'Ukrainians for Ukrainians', een samenwerking tussen het Pinchuk Art Center en M KHA, museum van Hedendaagse Kunst in Antwerpen.

De workshops waren bedoeld voor Oekraïense gezinnen. Onder begeleiding maakten zij huisjes uit schoenendozen, die symbool stonden voor een veilige thuishaven. Veel gezinnen kwamen wekelijks terug om verder te werken aan hun huisjes.

8.5 VRIJWILLIGERSWERKING

Vorming en activiteiten

M engageert zich om de competenties en knowhow van de vrijwilligers te behouden en aan te scherpen. Ieder jaar is er een aanbod waarop de vrijwilligers kunnen intekenen. In 2022 stonden er bijvoorbeeld opnieuw rondleidingen in de nieuwe tentoonstellingen op het programma – telkens twee tot drie per tentoonstelling, zodat we zoveel mogelijk geïnteresseerden bereikten. Vooral voor vrijwilligers met een publieke en informatieve functie (M-hosts, Marcells) zijn zulke toelichtingen erg waardevol. De vrijwilligerssuitstap werd vanwege de naweën van de pandemie nog een jaartje uitgesteld.

Vrijwilligerswerking in cijfers

Alle cijfers over het vrijwilligerswerk bij M kan je raadplegen in [bijlage 3](#). Enkele opvallende punten:

- De vrijwilligerswerking heeft lange tijd stilgelegen vanwege de pandemie. Pas vanaf maart 2022 draait de werking weer zoals vroeger. De focus lag vooral op het verwelkomen en weer inwerken van de vaste ploeg. Daarom is er dit jaar maar een beperkt aantal extra vrijwilligers ingestroomd. Het totaal ligt nu op 103.
- Doordat M-IDZOMER en vele andere evenementen weer konden plaatsvinden, is het aantal vrijwilligersuren bij Algemeen exponentieel gestegen.
- Bij de dienst Oude Kunst is het aantal vrijwilligersuren meer dan verdubbeld ten opzichte van 2021. Dat komt voornamelijk doordat de Zilverclub, de Bibliotheek en de EHBO-Boekenclub een inhaalbeweging hebben gemaakt. De cijfers zijn echter nog niet op het niveau van voor de pandemie, omdat het Prentenkabinet pas tegen de zomer van 2022 werd heropgestart.
- Het aantal vrijwilligersuren bij de dienst Publiekswerking is fel gestegen ten opzichte van 2021 dankzij de doorstart van de Host-werking en de extra inzet van vrijwilligers voor het stadsfestival KNAL.
- Het aantal vrijwilligersuren van de dienst Hedendaagse Kunst is stabiel gebleven.

8.6 M-COMMUNITY

De M-community bestaat uit de M-bassadeurs en de M-cenassen. In ruil voor hun steun en lidmaatschap kunnen zij deelnemen aan een door M gecureerd programma dat draait rond verdieping, exclusiviteit en ontmoeting. M-bassadeurs en M-cenassen zijn trouwe vrienden van M, die het museum mee uitdragen. De M-bassadeurswerking is sterk gericht op de verankering van het museum in het stedelijk weefsel. Bij de M-cenaswerking komt daar ook een financiële agenda bij: hun steun bezorgt het museum extra middelen die we kunnen inzetten voor bijzondere projecten.

M-bassadeurs

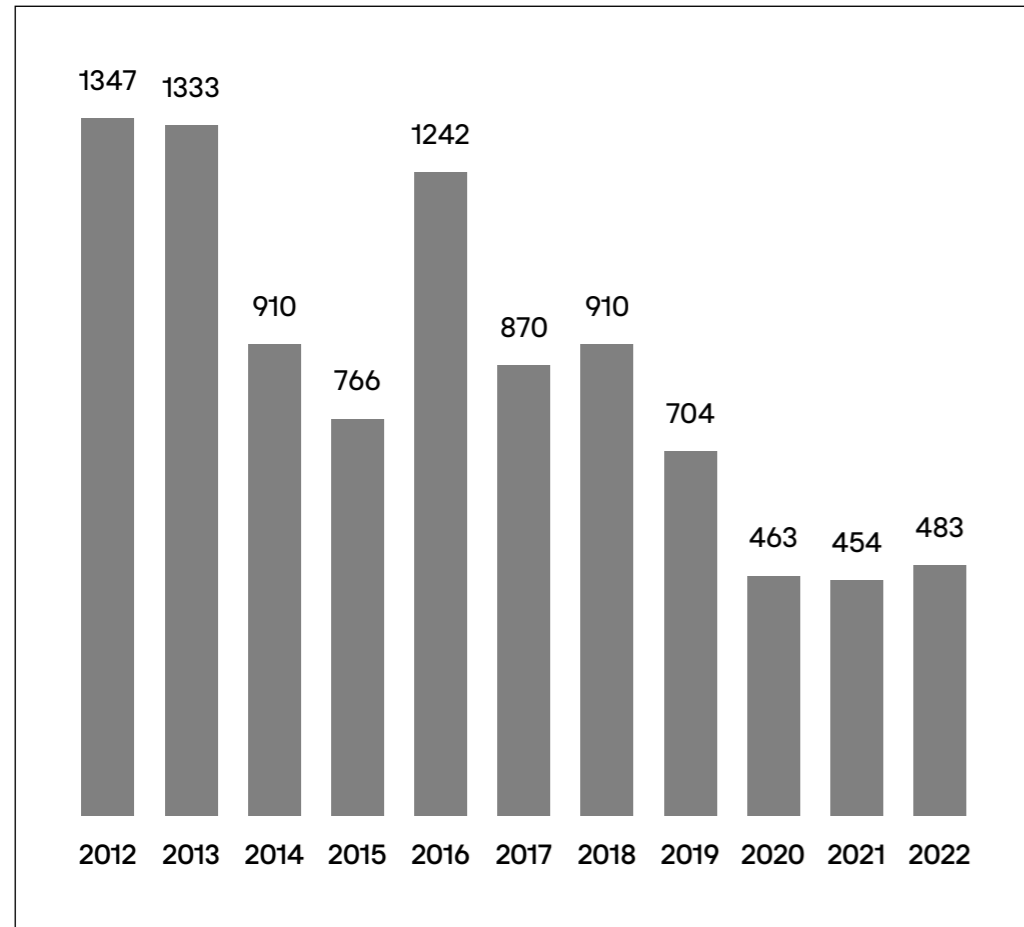
Sinds de pandemie spannen we ons actief in om het aantal M-bassadeurs te doen groeien. In 2022 gaven we de M-bassadeursformules meer zichtbaarheid, zowel in M zelf als via onze mediakanalen. We organiseerden ook professionele workshops voor de onthaalmedewerkers, zodat het M-bassadeursaanbod aan het onthaal vlotter werd verkocht.

In november 2022 hebben we, in samenwerking met extern bureau Mindwize, een reactiveringscampagne opgezet om voormalige M-bassadeurs warm te maken om opnieuw M-bassadeur te worden. We peilden ook naar de reden waarom ze destijds hun lidmaatschap hadden opgezegd en naar hun verwachtingen. Geïnteresseerden konden een persoonlijke afspraak maken met de M-community-medewerker of kregen een brief met algemene informatie over het M-bassadeurschap. De campagne liep tijdens de tentoonstellingen 'Albast' en Kato Six (14.11.2022 - 12.12.2022). We wisten in totaal 165 voormalige M-bassadeurs te bereiken, van wie er 68 hun lidmaatschap verlengden. In vergelijking met 2021 zagen we het aantal leden toenemen met ongeveer 6%.

Totale verkoop M-bassadeurslidmaatschappen (01.01.2022 - 31.12.2022)

M-bassadeur	194
M-bassadeur & Museumpas	120
Totaal	314

Ledenbestand M-bassadeurs 2012-2022

Programma M-bassadeurs

17.02.2022	Combi-rondleiding Alexis Gautier & collectiepresentaties (13 deelnemers)
20.02.2022	Combi-rondleiding Alexis Gautier & collectiepresentaties (7 deelnemers)
24.02.2022	Exclusieve blik achter de schermen - Restauratie stadhuis Leuven (49 deelnemers)
24.03.2022	Rondleiding Wael Shawky (33 deelnemers)
29.05.2022	Daguitstap Genk (36 deelnemers)
18.06.2022	Vriendendag in M met exclusief programma (107 deelnemers)
17.07.2022	Rondleiding M in the Mix (17 deelnemers)
31.07.2022	Rondleiding met M-resident Tom Hallet in M (18 deelnemers)
18.09.2022	Daguitstap Mons (43 deelnemers)
20.09.2022	Bezoek kunstenpark IJzerenberg (53 deelnemers)
16.10.2022	Rondleiding Albast met curator Marjan Debaene (31 deelnemers)
20.10.2022	Rondleiding Albast met curator Marjan Debaene (24 deelnemers)
27.10.2022	Rondleiding Kato Six met curator Eva Wittocx (26 deelnemers)
17.11.2022	Rondleiding Albast met curator Marjan Debaene (22 deelnemers)
20.11.2022	Performance Playground met Peter Morrens (13 deelnemers)
29.12.2022	Rondleiding Albast met gids (13 deelnemers)

M-cenassen

M-cenassen kunnen in ruil voor financiële steun deelnemen aan een exclusief, door M gecureerd programma. Het is de hoogste vriendencategorie van M. Het lidmaatschap kost € 1.000 per persoon. Daarvan vloeit € 500 naar het M-LIFE Museumfonds, dat is ondergebracht bij de Koning Boudewijnstichting.

In 2022 waren er in totaal 60 M-cenassen.

Programma M-cenassen

De M-cenassen hebben toegang tot het volledige M-bassadeursaanbod (zie boven) en kunnen daarbovenop deelnemen aan exclusieve M-cenasactiviteiten zoals bezoeken aan privéverzamelaars en kunstenaarsateliers, een meerdaagse uitstap en een M-cenasdiner. In 2022 waren dat er zelfs twee, omdat het diner van 2021 wegens de pandemie was uitgesteld.

30.01.2022	Bezoek privécollectie Michel Moortgat (23 deelnemers)
16.02.2022	Jaarlijks M-cenasdiner (51 deelnemers)
9.03.2022	Exclusieve M-cenaspreview Wael Shawky (29 deelnemers)
19.03.2022	Bezoek privécollectie Van Hool - Vuylsteke (18 deelnemers)
23.04.2022	Bezoek privécollectie Lieven Declerck & Filiep Libeert (25 deelnemers)
5.05.2022	Exclusieve M-cenaspreview Open M & Naufus Ramírez-Figueroa (20 deelnemers)
23.06.2022	Bezoek Whitehouse Gallery (16 deelnemers)
29.09.2022	Exclusief bezoek KMSKA met Delen Private Bank (40 deelnemers)
12.10.2022	Exclusieve preview Albast met curator Marjan Debaene (48 deelnemers)
12-13.11.2022	Tweedaagse M-cenasuitstap naar Amsterdam (36 deelnemers)
4.12.2022	Exclusief bezoek kasteel Schoonhoven (23 deelnemers)
14.12.2022	Jaarlijks M-cenasdiner (58 deelnemers)

M-cenaspreview, 2022, M Leuven, foto: © Diederik Craps

9. M IS EEN TRANS- PARANTE EN PERFORMANTE ORGANISATIE

M wil een transparante en performante organisatie zijn. Die doelstelling bindt een groot deel van onze werking samen. En niet alleen intern: M werkt ook samen met heel wat instanties en organisaties, en dat op verschillende manieren. De partnerships van M vind je in hoofdstuk 7 van dit jaarverslag.

9.1 AANVULLENDE FINANCIERING

M-LIFE

Het M-LIFE-fonds bestaat sinds oktober 2015. Het is nauw verweven met de M-cenaswerking en stelt zich tot doel financiële middelen te verzamelen om culturele, wetenschappelijke, museale en/of publieksgerichte activiteiten van M in de breedste zin te ondersteunen. Daarnaast kan het fonds steun toekennen aan kortlopende, langlopende, eenmalige of terugkerende projecten of activiteiten, of aan projecten of activiteiten van roerende of onroerende aard, binnen of buiten de gebouwen of het domein van M.

In 2022 organiseerde M geen gerichte campagnes of acties.

Inkomsten 2022

M-cenas-lidmaatschappen	€ 15.500
Algemene giften (via aankoop tickets of gerichte storting)	€ 2.050
Totaal	€ 17.550

Zaalverhuur en evenementen

Aantal evenementen:

Categorieën	aantal 2022
Zaalgebruik door M	181
Zaalgebruik door structurele partners	76
Vzw's	5
Commerciële events	45
SUBTOTAAL	307

Opbrengsten:

Categorieën	bedrag
	2022
Zaalgebruik door M	-
Zaalgebruik door structurele partners	€ 33.972,50
Vzw's	€ 4.231,50
Commerciële events	€ 68.188,50
SUBTOTAAL	€ 106.392,50

Foto: © Anton De Pooter

9.2 MARKETING EN COMMUNICATIE

M zet actief in op mensen en hun interesse in kunst: van nieuwsgierigen die wel eens blijven hangen bij een mooi plaatje, over bezoekers die dieper zoeken en hun leven willen verrijken met kunst, tot mensen voor wie kunst de essentie is, die niet kunnen leven zonder. In onze communicatiemix vragen we ons telkens opnieuw af welke content bij welk interesseprofiel past. Die mix stellen we ook voortdurend bij op basis van data en analyse.

Interne communicatie

1. Interne nieuwsbrief M Vanbinnen

Naar doelgroep 1 (vaste medewerkers, jobstudenten, stagiaires, voorzitter raad van bestuur):

- 18 nieuwsbrieven
- Gemiddeld aantal ontvangers: 82
- Gemiddelde open rate: 74,42%
- Gemiddelde click-through rate: 28,07%

Naar doelgroep 2 (IBO, Artikel 60, freelancers en externe technici, gidsen, vrijwilligers, gelegenheids-personeel):

- 13 nieuwsbrieven
- Gemiddeld aantal ontvangers: 122
- Gemiddelde open rate: 67,92%
- Gemiddelde click-through rate: 23,55%

2. Andere mailings ("belangrijk@mleuven.be")

- 6 e-mails naar M intern

Externe communicatie

1. Kerncijfers socialemediakanalen

- Facebook: 17.473
- Instagram: 12.697
- LinkedIn: 2.229
- Twitter: 7.643

2. Kerncijfers pers

In 2022 verstuurd we 38 persberichten:

- 28 Nederlandstalige
- 5 Franstalige
- 5 Engelstalige

3. Kerncijfers website

Na een intens participatietraject lanceerden we in 2022 de nieuwe website: mleuven.be. Die trok dat jaar 204.156 bezoekers, samen goed voor 771.627 pagina-weergaven. Ze bekeken gemiddeld bijna 4 pagina's per keer, en een sessie duurde gemiddeld 2 minuten en 7 seconden.

- Bron van bezoeken:
- België: 73,39%
- Nederland: 6,86%
- Frankrijk: 5,81%
- USA: 1,75%
- Duitsland: 1,25%

4. Kerncijfers mailings en nieuwsbrieven

In 2022 verzond M 746 verschillende mailings en nieuwsbrieven.

- Waarvan 41 uitnodigingen
- Waarvan 111 nieuwsbrieven
 - 13 verschillende nieuwsbrieven
 - Nieuwsbrief HK Peers, EN
 - Nieuwsbrief HK Peers, NL
 - M Vanbinnen
 - Nieuwsbrief Breed publiek
 - Nieuwsbrief M-cenas
 - Nieuwsbrief M-bassadeur
 - Nieuwsbrief B2B
 - Nieuwsbrief Volwassenenonderwijs
 - Nieuwsbrief Deeltijds kunstonderwijs
 - Nieuwsbrief Hoger onderwijs
 - Nieuwsbrief Secundair onderwijs
 - Nieuwsbrief Lager onderwijs
 - Nieuwsbrief Kleuteronderwijs
- Waarvan 535 (semi-)automatische mailings
 - 19 verschillende mailings:
 - Welkom M-bassadeur
 - Hernieuwing M-bassadeur
 - Herinnering hernieuwing M-bassadeur
 - Welkom M-kaarhouder
 - Hernieuwing M-kaart
 - Herinnering hernieuwing M-kaart
 - Denkvoer reminder
 - Denkvoer opvolgmail
 - Radio2 opnames opvolgmail
 - Let's Talk Leuven opvolgmail
 - Bevraging bezoekerservaring Sint-Pieterskerk, NL
 - Bevraging bezoekerservaring Sint-Pieterskerk, FR
 - Bevraging bezoekerservaring Sint-Pieterskerk, EN
 - Bevraging groepsbezoek, groep, NL
 - Bevraging groepsbezoek, groep, FR
 - Bevraging groepsbezoek, groep, EN
 - Bevraging groepsbezoek, school, NL
 - Bevraging onderzoek museumbeleving en -kennis M, NL
 - Bevraging onderzoek museumbeleving en -kennis M, EN
 - Deze automatische mailings (welkomst-, hernieuwings- en herinneringsmailings, bevragingen) zijn vanaf 21 november gestopt door de nieuwe ticketingomgeving.

→ Digitaal Magazine:

- Ontvangers:
 - Maart 2022: 46
 - Oktober 2022: 255
- Gemiddelde OR: 57,35%
- Gemiddelde CTR: 12,95%

→ Denkvoermailing:

- Gemiddelde OR: 59,90%
- Gemiddelde CTR: 13,75%

→ Nieuwsbriefontvangers Breed publiek:

- December 2022: 23.054

→ Best scorende nieuwsbrief Breed publiek op vlak van OR:

- Editie december 2022:
 - Subject line: Hoe wordt albast gerestaureerd? | Goede karma inslaan | Achter de schermen met de museumgidsen | Op ontdekking met de hele familie door 'Albast'
 - OR: 44,90%
 - Gemiddelde OR: 41,73%

→ Best scorende nieuwsbrief Breed publiek op vlak van CTR:

- Editie oktober 2022:
 - Subject line: Albasttentoonstelling met het Louvre & solotentoonstelling Kato Six | Gratis luisteren: hoe beïnvloeden de zintuigen onze kunstbeleving?
 - CTR: 5,50%
 - Gemiddelde CTR: 3,86%

→ Best scorend item nieuwsbrief Breed publiek:

- Editie december 2022:
 - Link intro tentoonstellingsprogramma 2023 (24,9%)

M Magazine © M Leuven

5. Kerncijfers magazine

- Nummer vijf en zes: oplage 5.000 exemplaren
 - Distributie
 - 2.500 exemplaren worden verspreid over 58 musea en 56 scholen
 - 1.000 exemplaren worden verspreid in M en op meer dan 50 hotspots in het centrum van Leuven
 - Direct mailing: 1.500 adressen
 - In elke mailing moedigen we de geadresseerden aan om het magazine digitaal te lezen of op te pikken op een van de hotspots
- M investeert in opkomend talent, en dat is voor het magazine niet anders. In ieder nummer krijgt een nieuwe, opkomende fotograaf de kans om foto's te shooten, en volgens de regels van juistisjuist.be wordt zij of hij ook marktconform betaald.
 - Nummer vijf: Sanne Delcroix
 - Nummer zes: Eline Willaert
- Aan de artikelen in het magazine is digitale content gelinkt. De QR-codes zijn voorzien van een UTM-code, waardoor we alles kunnen nettracken. Hetzelfde geldt voor de crosslinks vanuit verschillende bronnen zoals sociale media, nieuwsbrieven en de website. We weten dus wat mensen lezen en via welke weg ze tot daar zijn gekomen.

6. Podcasts in cijfers

- Klinkt als Kunst (NL): 646
- Sounds Like Art: 53
- De l'art qui s'écoute: 91
- Over HOUSE OF CARD: 108
- Over Vincent Geyskens: 272
- Moving Henry: 252

7. 360°-tours

- Edgard Tytgat: 82
- Arenberg: 93
- Pieter Vermeersch: 209
- Open M: 132
- Aleksandra Chaushova: 55
- Waanzin: 62
- De taal van het lichaam: 78
- Borman en Zonen: 80
- Béatrice Balcou: 32
- Nel Aerts: 40
- Sint-Pieterskerk: 653
- Rodin, Meunier & Minne: 110
- De kracht van beelden: 33
- Verzamelen is een kunst: 19
- Neem je tijd: 325
- De Zeven Sacramenten: 173
- Bewogen: 64

9.3 BEZOEKERSCIJFERS

Algemeen

In 2022 mochten we 292.571 bezoekers verwelkomen. 76.384 van hen ontvingen we in het museumcomplex. De Sint-Pieterskerk trok 216.151 bezoekers, van wie er 2.276 een tablet of HoloLens gebruikten. En tot slot waren er 9.040 groepsbezoekers, en 36 deelnemers aan onze extra-murosactiviteiten.

Van de individuele bezoekers kwam 72,85% uit België. Dat hoge percentage is deels nog toe te schrijven aan de pandemie, waardoor sommige buitenlandse toeristen de weg naar M nog niet terugvonden. In eigen land kwamen 49% van de individuele bezoekers uit Vlaanderen en Brussel, 21% uit Leuven zelf en 30% uit Wallonië.

Houders van een Museummpas maken nog steeds een aanzienlijk deel van het publiek in M uit. 27,50% van de individuele bezoekers komt met zo'n Museummpas (11.837 bezoekers). Dat komt neer op 15,50% van het totale bezoekersaantal. Van hen brengt 15% in hetzelfde jaar een herhaalbezoek. De Museummpas is enkel bruikbaar voor de toegang in M: een bezoek aan de Sint-Pieterskerk is immers gratis.

- Een volledig overzicht van de bezoekerscijfers vind je in [bijlage 4](#).

In groepsverband

Vanwege de coronapandemie konden de groepsbezoeken pas in februari 2022 opnieuw van start gaan. In totaal kwamen 15.945 groepsbezoekers proeven van het aanbod, van wie 6.905 in M en 9.040 in de Sint-Pieterskerk. In M kwam 72% in schoolverband en 28% in de vrije tijd. In de Sint-Pieterskerk lagen die verhoudingen helemaal omgekeerd, met maar liefst 99% in de vrije tijd en slechts 1% in schoolverband.

Scholen

Het lager onderwijs was goed voor 40% van de groepsbezoeken door scholen. Op de tweede plaats kwam het secundair onderwijs met 35%, en op de derde plaats het kleuteronderwijs met 17%.

In familieverband

In 2022 stelden we drie verschillende familieparcoursen ter beschikking: Familieparcours Wael Shawky, Familieparcours Albast en Familieparcours Vlieg!. In totaal werden er 1.366 exemplaren uitgedeeld.

In de zomermaanden organiseren we in de tuin van M de Museumspelstraat: een weekendprogramma met activiteiten en workshops voor gezinnen met kinderen. Er namen in totaal 1.824 bezoekers aan deel.

Zomerkampen

Tijdens de maanden juli en augustus waren er drie zomerkampen van Koning Kevin, met in totaal 288 deelnemers.

Vrijtijdsaanbod

Het vrijtijdsaanbod van M bracht 26.007 bezoekers naar het museum. De grootste publiekstrekker was M-IDZOMER met 5.700 bezoekers. De lezingen in het kader van Denkvoer trokken zowat 400 geïnteresseerden.

9.4 DIGITALE STRATEGIE

Project digitale duurzaamheid in kunstmusea: VKC-datahub

In het kader van het project 'Boek/Delen' (fase 3, zie ook hoofdstuk 3.2) bereidt M zich voor om in 2023 content aan te leveren aan de VKC-datahub (Vlaamse Kunst Collectie). Dat zullen we doen via de collectiedatabank en ons eigen DAMS (Digital Asset Management System).

Deze inspanningen sluiten aan bij een Vlaams project voor een gemeenschappelijke datahub voor (kunst-)musea. Behalve VKC willen ook meemoo, CAHF (Contemporary Art Heritage Flanders) en CVG (Collectie Vlaamse Gemeenschap) de achterliggende digitale infrastructuur van hun partnernumera analyseren en vereenvoudigen, en de collectiedata uit de aangesloten databanken integreren, opschonen, samen doorzoekbaar maken en voorbereiden voor online ontsluiting. DAMS (Digital Asset Management System)

In het voorjaar van 2022 finaliseerden we de structuur van het DAMS ResourceSpace. Zowel voor collectiebeelden als voor ander fotomateriaal (zaalzichten, foto's voor communicatiedoeleinden...) zijn er velden voor onder meer rechtenstatus (auteursrechtelijke bescherming, publiek domein, ...) en credit line met duidelijk onderschrift en copyright. Foto's opzoeken in de beeldendatabank kan door middel van een duidelijk afgebakende mappenstructuur, maar ook door middel van inhoudelijke tags (bijvoorbeeld: categorieën op basis van seizoenen, leeftijden, feestdagen).

Nog in 2022 koppelden we de beeldenbank met het CMS (content management-systeem) van onze nieuwe website. Zo kan er rechtstreeks in het DAMS gezocht worden naar een gepast beeld voor een bepaalde webpagina, waarbij telkens de correcte copyrights worden meegenomen.

Website

In de zomer van 2022 lanceerden we de nieuwe website. Voor het online collectieplatform liggen de belangrijkste fundamenten er, maar is er in 2023 nog finetuning nodig. Om de collectie online te kunnen ontsluiten is er een koppeling nodig tussen het DAMS en de website, alsook tussen Axiell Collections en de website.

Aanbesteding ticketingsysteem

In de zomer van 2022 werd de aanbesteding gegund aan de nieuwe leverancier van het ticketingsysteem. In november konden we een basisversie van het nieuwe systeem lanceren. In de weken daarna werden er al enkele verbeteringen doorgevoerd; de meer complexe aanpassingen staan voor 2023 op het programma.

Optimalisatie CRM-systeem en mailingtool

In afwachting van een aanbesteding voor een nieuw CRM-systeem koppelden we het bestaande CRM-systeem aan de mailingtool. Daardoor stromen contactgegevens en -voorkeuren via tagging automatisch van de ene tool naar de andere, en blijven ze in beide up-to-date. De koppeling zal afgerond worden in het voorjaar van 2023.

Hybride communiceren

Ook in 2022 bood M op verschillende digitale platforms films, talks en podcastreeksen aan, evenals 360°-tours waardoor mensen digitaal door voorbije tentoonstellingen kunnen navigeren. De website mleuven.be functioneerde als informatiehub: geïnteresseerden konden aan de hand van QR-codes de zaalteksten en andere vormen van bemiddeling lezen op hun eigen smartphone. Ook het magazine van M bieden we voortaan aan in een format dat zich beter leent om via een browser gelezen te worden, namelijk via story-pagina's op de website van M (vroeger zetten we ook een PDF online). Die aanpak geeft onze content een langer leven en maakt een museumervaring ook mogelijk voor wie niet in staat is M te bezoeken binnen de museum(m)uren.

9.5 FINANCIËN

De resultatenrekening van 2022 geeft het volgende beeld:

- Verlies boekjaar: 248.412,78 euro
- Gecumuleerde winst: 32.037,70 euro

Voor de gedetailleerde financiële gegevens en cijfers verwijzen we naar het financieel jaarverslag in een aparte bijlage.

9.6 PERSONEEL

Vertegenwoordiging stafleden

De stafleden vertegenwoordigen M in verschillende raden, commissies en vergaderingen. Daarnaast nemen ze deel aan lezingen en studiedagen in en buiten M, in binnen- en buitenland.

- Coördinator ARDS – Association for Research and Documentation of Medieval and Renaissance Sculpture – Marjan Debaene
- Nationaal correspondent ICOM/CECA Belgium – Sofie Vermeiren

1. Raden van Bestuur, directiecomités, stuurgroepen

- Adviescomité Guy de Cointet Estate, Parijs (FR)
- Adviescomité Kunst in Opdracht, kunstintegraties, Vlaamse Gemeenschap
- Algemene Vergadering Extra City, Antwerpen
- Algemene Vergadering The Constant Now
- Beheerraad van La Loge, Brussel
- Directiecomité Beeldende Kunsten, Vlaamse Kunstcollectie
- Directiecomité Digitalisering, Vlaamse Kunstcollectie
- Programmacommissie CODART
- Raad van Bestuur Audiences Europe Network
- Raad van Bestuur Cas-co vzw
- Raad van Bestuur coöperatieve MuseumPassMusées
- Raad van Bestuur Erfgoedlabo vzw
- Raad van Bestuur Fernand vzw
- Raad van Bestuur Foundation Walter Leblanc, Brussel
- Raad van Bestuur ICOM Vlaanderen

- Raad van Bestuur IVLA – International Visual Literacy Association
- Raad van Bestuur Koning Kevin vzw, Leuven
- Raad van Bestuur Trill vzw
- Raad van Bestuur Tuning People vzw
- Raad van Bestuur Vitamine C vzw
- Raad van Bestuur Vlaams Museumoverleg vzw
- Raad van Bestuur Vlaamse Kunstcollectie vzw
- Stuurgroep CultURize (meemoo)
- Stuurgroep DO IT! (meemoo)
- Stuurgroep Summer Course for the Study of Art in Flanders

2. Lidmaatschappen

- Aankoopcomité collectie Franse Gemeenschap / MACS Grand Hornu
- Academie voor de Edelsmeedkunst in België
- AICA – International Association of Art Critics
- Ars Graphica
- Belga – Woordvoerdersnetwerk
- CODART
- Commissie Actuele Kunst KU Leuven
- ENVIL – European Network for Visual Literacy
- ICOM – International Council of Museums
- ICOM/CECA – International Committee for Education and Cultural Action
- ICOM/ICDAD – International Committee for Museums and Collections of Decorative Arts and Design
- IVLA – International Visual Literacy Association
- IKT – International Association of Curators of Contemporary Art
- Kunstcommissie Buitenlandse Zaken
- Kunstcommissie Vlaams Parlement

- Leuvens Historisch Genootschap
- MuseumNext – Speakers Association
- Nederlandse Registrars Groep
- Nederlandse Zilverclub
- Netwerk Adlib en Axiell Collections
- Netwerk voor Belgische Bedrijfscollecties van (Hedendaagse) Kunst / Network for Belgian Corporate Collections for (Contemporary) Art (BECC(C)A)
- Netwerk K13 – Professionele kunstorganisaties Leuven
- Netwerk Stichting Behoud en Beheer Moderne Kunst (Nederland & Vlaanderen)
- Off the record – Woordvoerdersnetwerk
- OKBV – Overleg Kunstbibliotheken Vlaanderen
- OKO – Overleg Kunstenorganisaties
- Platform Beeldende Kunsten Stad Leuven
- Pool beoordelaars Kunstendecreet en Erfgoeddecreet, Vlaamse Overheid
- Registratorenoverleg hedendaagse kunstcollecties, Vlaamse Overheid
- Selectiecommissie Cas-co Leuven
- Selectiecommissie Dynamoprojecten, Canon Cultuurcel
- Selectiecommissie Ondersteuningsbeleid stad Leuven
- Selectiecommissie Vonk Beeldende Kunststateliers
- Senaat van de KU Leuven
- The Silver Society Belgium

3. Studie-, onderzoeks- en werkgroepen

- Academische werkgroep Low Countries Sculpture
- ARDS – Association for Research and Documentation of Medieval and Renaissance Sculpture
- Collegagroep behoud en beheer bibliothecair en documentair erfgoed, Faro
- Collegagroep Digitale Collectieregistratie, Faro
- Collegagroep Herbestemmen, Faro
- Collegagroep IIF (i.s.m. meemoo, VIAA, VKC, UGent, Openbare bibliotheek Brugge)
- Collegagroep Publieksbemiddeling, Faro
- Contentpartner meemoo
- European Museum Academy
- European Society for Nineteenth-Century Art (ESNA)
- Klankbordgroep Cultuur voor de allerjongsten, Departement Cultuur, Jeugd en Media
- Klankbordgroep erfgoeddepotonderzoek Provincie Vlaams-Brabant
- Netwerkgroep “Le Musée et moi”, La Lumière, Luik
- Netwerkgroep asbest in de erfgoedsector, Faro
- Netwerkgroep pers Vlaamse musea

- Onderzoeksgroep Illuminare – Departement Kunstwetenschappen (KU Leuven)
- Onderzoeksgroep ThIS – The Inside Story. Art, Interior Design & Architecture 1750-1950 (Universiteit Gent & Vrije Universiteit Brussel)
- Onderzoeksgroep VISU – Histories of Art, Architecture and Visual Culture (Vrije Universiteit Brussel)
- Special Interest Groups ICOM-CECA: Inclusive Museum, global accessibility
- The Inclusive Museum Research Network
- Werkgroep Collectiebeleid, Erfgoedlabo Leuven
- Werkgroep Digitaal Atelier, Erfgoedlabo Leuven
- Werkgroep in situ behandelingen met stikstof op erfgoedobjecten, Faro
- Werkgroep XIX

4. Redactieraden

- Memorabilia Lovaniensia
- LVN

Organogram en bezetting

Het overzicht in [bijlage 5](#) toont het totale organogram met vast personeel van M op 31.12.2022.

Tijdelijke medewerkers voor (tentoonstellings-) projecten zijn niet opgenomen, omdat ze niet wegen op de algemene personeelskosten van M: de kosten worden telkens gedragen door het projectbudget. Tijdelijke technici voor de op- en afbouw van tentoonstellingen en extra publieksbegeleiders worden ingezet als de nood zich voordoet, en vallen hier eveneens buiten.

In 2022 werden 3,5 FTE-medewerkers betaald met middelen uit het Fonds Sociale Maribel van de Overheidssector.

Cijfermatige analyse en verloop

Op 31.12.2022 had M 56 medewerkers (exclusief projectmedewerkers), van wie 46 voltijdse en 10 deeltijdse. Negen medewerkers met een voltijds contract zijn deeltijds afwezig in een stelsel van loopbaanonderbreking. Omgerekend gaat het om 51,00 FTE (wegend op de personeelskosten).

Van de 46 voltijdse medewerkers hebben er 42 een overeenkomst van onbepaalde duur (91,30%). Van de 10 deeltijdse medewerkers hebben er 6 (60%) een contract van onbepaalde duur.

Op 31.12.2022 werkten er 39 vrouwen en 17 mannen in M. Van de 39 vrouwen werken er 15 deeltijds (38,46%), van wie 9 met een voltijdse arbeidsovereenkomst maar een deeltijdse invulling doordat ze een verlofstelsel opnemen. 24 medewerksters werken voltijds (61,54%).

Van de 17 mannen hebben er 4 een deeltijdse arbeidsovereenkomst (23,53%); de 13 overige hebben een voltijdse arbeidsovereenkomst. Twee van hen zijn op 31.12.22 voltijds afwezig omdat ze een verlofstelsel opnemen.

Als we het inschalingsniveau bekijken (exclusief projectmedewerkers), zien we het volgende beeld:

- 2 vrouwen en 5 mannen werken op niveau lager onderwijs (D)
- 11 vrouwen en 3 mannen werken op niveau secundair onderwijs (C)
- 16 vrouwen en 6 mannen werken op niveau hoger niet-universitair onderwijs (B)
- 10 vrouwen en 3 mannen werken op niveau universitair onderwijs (A)

53 medewerkers zijn eind 2022 ingeschreven als bediende en 3 als arbeider. 31 van de 56 medewerkers zijn 40 jaar of jonger.

In de loop van 2022 boden we aan 9 personeelsleden een contract aan, van wie 5 voltijds en 4 deeltijds. Het gaat om 5 contracten van bepaalde duur en 4 contracten van onbepaalde duur.

In 2022 gingen 8 medewerkers uit dienst. 6 van hen hadden een overeenkomst van onbepaalde duur, van 2 medewerkers liep het contract van bepaalde duur ten einde.

Tijdelijke aanvullende krachten

We vullen onze ploegen van publieksbegeleiders en onthaalmedewerkers aan met gelegenheidspersoneel. Zij werken op basis van dagcontracten. In 2022 ging het om 2 mannen (15,38%) en 11 vrouwen (84,62%). 2 van hen gingen in de loop van het jaar uit dienst.

Het gelegenheidspersoneel presteerde 8.630,37 uren tegen een totale kostprijs van € 193.029,23 of gemiddeld € 22,37 per uur.

Daarnaast springen ook jobstudenten in om onze onthaalmedewerkers, publieksbegeleiders of technici te ondersteunen. In de zomermaanden zetten we ook jobstudenten in op de administratieve diensten, als daar nood aan is. Van de 29 jobstudenten die in 2022 werkten voor M, waren er 5 mannen (17,24%) en 24 vrouwen (82,76%). Zij presteerden 7.072,71 uren tegen een totale kostprijs van € 96.612,52 of gemiddeld € 13,66 per uur.

Als je de jobstudenten en het gelegenheidspersoneel meerekent, zit er tussen de regelmatige medewerkers van M een leeftijdsverschil van 63 jaar: onze jongste medewerker was 18 jaar oud, onze oudste 81.

M doet een beroep op Amplo en Ago voor uitzendkrachten. In 2022 werden er 6 ingezet als gids. Daarnaast werden er nog 9 uitzendkrachten via Amplo ingezet als fotograaf, graficus, onthaalmedewerker en productiemedewerker, en via Ago nog eens 1 als technische medewerker.

41 kunstenaars ondersteunden via Amplo-contracten de dienst Productie.

Alle uitzendkrachten samen presteerden 6.062,03 uren tegen een totale kostprijs voor het museum van € 205.076,25 of gemiddeld € 33,83 per uur.

Studenten blijven interesse tonen om stage te lopen bij M. Ze komen vooral van universiteiten en hogescholen, maar ook van centra voor volwassenonderwijs. Wie een opleiding volgt bij de VDAB, kan ook stage lopen bij M. Alle stagiairs worden begeleid door de medewerkers van de afdeling waar ze hun stage doen. In 2022 liepen 5 studenten stage bij M, van wie 1 bij de dienst evenementen, 2 bij de dienst publieksbemiddeling en 2 bij de afdeling oude kunst.

Vorming, training en opleiding

Behalve voor externe vormingen, trainingen en opleidingen hadden we in 2022 ook oog voor interne opleidingen. Meestal zijn die in prijs en tijdsinvestering een stuk voordeliger dan externe opleidingen. Doordat ineens een grote groep de vorming volgt, hoeven we ook minder aandacht en tijd te besteden aan de interne informatieoverdracht. Alle medewerkers kunnen erop intekenen.

De interne opleidingen werden meestal live gegeven, maar je kon ze ook digitaal volgen. We hielden rekening met opmerkingen en suggesties bij de organisatie van nieuwe interne opleidingen. [Bijlage 6](#) geeft een overzicht van alle interne opleidingen, [bijlage 7](#) van alle externe opleidingen.

In totaal volgden 61 medewerkers samen 960 uren opleiding, waarvan 479 uren intern en 481 uren extern. Dat kostte M 18.213,14 euro.

Naast de externe en interne vorming doen medewerkers ook regelmatig aan prospectie en netwerking en wonen ze vaak lezingen binnen en buiten M bij.

Net zoals als de voorbije jaren bleven we onze medewerkersploeg verder opleiden en professionaliseren. Zo kunnen ze hun competenties ontwikkelen en een loopbaanpad uitstippelen, ook buiten M.

[Zie bijlage 7](#) voor een overzicht.

Medewerkerwelzijn

Onder de noemer 'Samen werken aan meer welzijn' pakken we verschillende actiepunten aan op vijf domeinen: richting, structuur, ontplooiing, leiderschap en werkomgeving. In 2022 realiseerden of startten we de volgende acties:

#1 Actieplannen (Richting)

Op basis van het strategisch kompas maken alle afdelingen en diensten ieder jaar een actieplan op. We brengen al die acties samen onder de overkoepelende doelstellingen van M, zodat we samen aan het 'verhaal van M' als organisatie kunnen bouwen.

#2 Organisatieontwikkeling (Structuur)

In 2022 startte M een samenwerking met D-NA, een gespecialiseerd bedrijf. Samen hertekenen we de organisatiestructuur, met meer ruimte voor samenwerking en operationele autonomie. We verwachten dit traject in 2023 af te ronden.

#3 Projectportfolio (Structuur)

M zet volledig in op een professionele projectwerking. Sinds 2022 houden we een volledig overzicht bij van alle projecten en hun status.

#4 Beslissingsstructuur en informatiedoorstroming (Structuur)

In 2022 maakten we een overzicht van alle beslissings- en informatiestromen en brachten we de verschillende vergaderingen, werkgroepen en verantwoordelijkheden van de medewerkers in kaart.

#5 Internecommunicatiematrix (Structuur)

Véél mensen maken M, van de balie- tot de externe productiemedewerkers. Achter de schermen moet er dus veel informatie in veel verschillende richtingen gaan. We hebben alle doelgroepen in kaart gebracht in een overzicht en een tool die vastlegt wie wanneer welke informatie krijgt en welke kanalen daarvoor ingezet worden.

#6 Workshops feedback geven (Ontplooiing)

In het najaar organiseerden we samen met D-NA een workshop feedback geven. Op die manier willen we bijdragen tot een positieve feedbackcultuur die de betrokkenheid en samenwerking versterkt. Open communicatie dragen we immers hoog in het vaandel.

#7 Monitor Psychosociaal Welzijn (Richting)

In het najaar kregen alle medewerkers een enquête in hun digitale brievenbus. Die peilde naar de psychosociale welzijnstemperatuur in onze organisatie aan de hand van thema's zoals tevredenheid, bevlogenheid, blijfintentie, aanbevelingsscore, stress, burn-out risico en voorspelde uitval. Iedereen kreeg een individueel rapport. Het groepsrapport maakt duidelijk welke troeven we hebben, maar ook welke aandachtspunten er zijn. In 2023 gaan we hier verder mee aan de slag.

#8 Missie en visie (Richting)

Onze missie en visie kregen in 2022 een update. Ze maken deel uit van een groter geheel van strategische doelstellingen, actieplannen en waarden. Al deze plannen brengen zowel op kortere termijn (jaaractieplan) maar ook op lange termijn (beleidsplannen) duidelijkheid over de richting die M wil uitgaan.

9.7 INFRASTRUCTUUR

In 2022 realiseerden we twee grote infrastructuurprojecten. De betonvloer op de tweede verdieping van de academievleugel werd hersteld vanwege oplopende slijtage. En ook de volledige infrastructuur van de museumshop-koffiebar werd aangepast aan de nieuwe noden:

- volledig nieuwe aanpak van wanden, vloeren en plafonds
- aanpassen nutsvoorzieningen en klimatisatie
- nieuw meubilair voor de museumshop en mezzanine
- nieuw verlichtingsplan in museumshop en mezzanine
- oplevering van cateringkeuken

Daarnaast konden we enkele in 2021 opgestarte projecten afronden en de bijbehorende ruimtes in gebruik nemen:

- installatie en afwerking van audiovisuele basis in platform
- inrichting en ingebruikname opslag- en archiefkamer in de catacomben
- oplevering van een nieuwe koelmachine

In de technische ruimtes op -2 en -3 hielden we een grote opruimactie en brachten we verbeteringen aan om proper en efficiënt te kunnen werken.

- afvoeren oude bouwmaterialen naar Materialenbank en containerpark
- aanpassing werkruimtes om veiliger en ordelijker te kunnen werken
- investering in een mobiele afzuiging voor het metaalatelier en automatisatie afzuiging houtatelier
- inventarisatie van alle type vitrines met het oog op mogelijk hergebruik
- opruiming van gedateerd audiovisueel materiaal (gerecycleerd via een interne oproep en MAAKbar)
- inventarisatie-update van audiovisueel materiaal

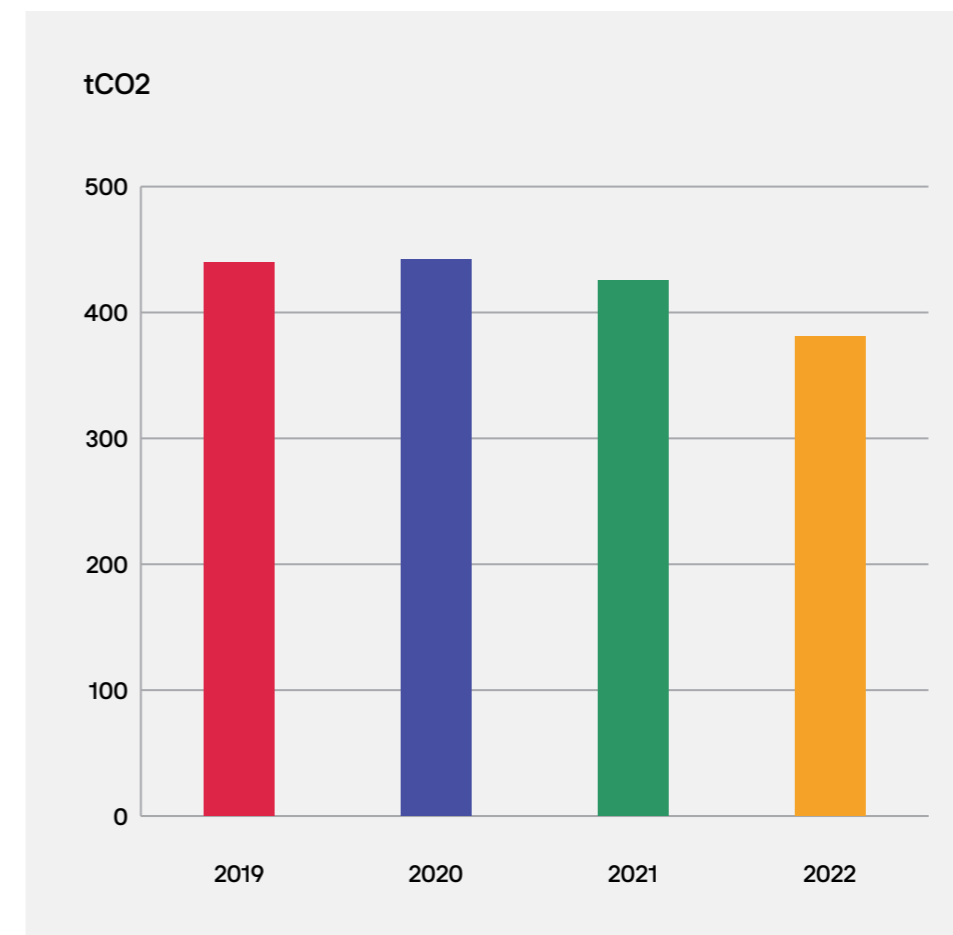
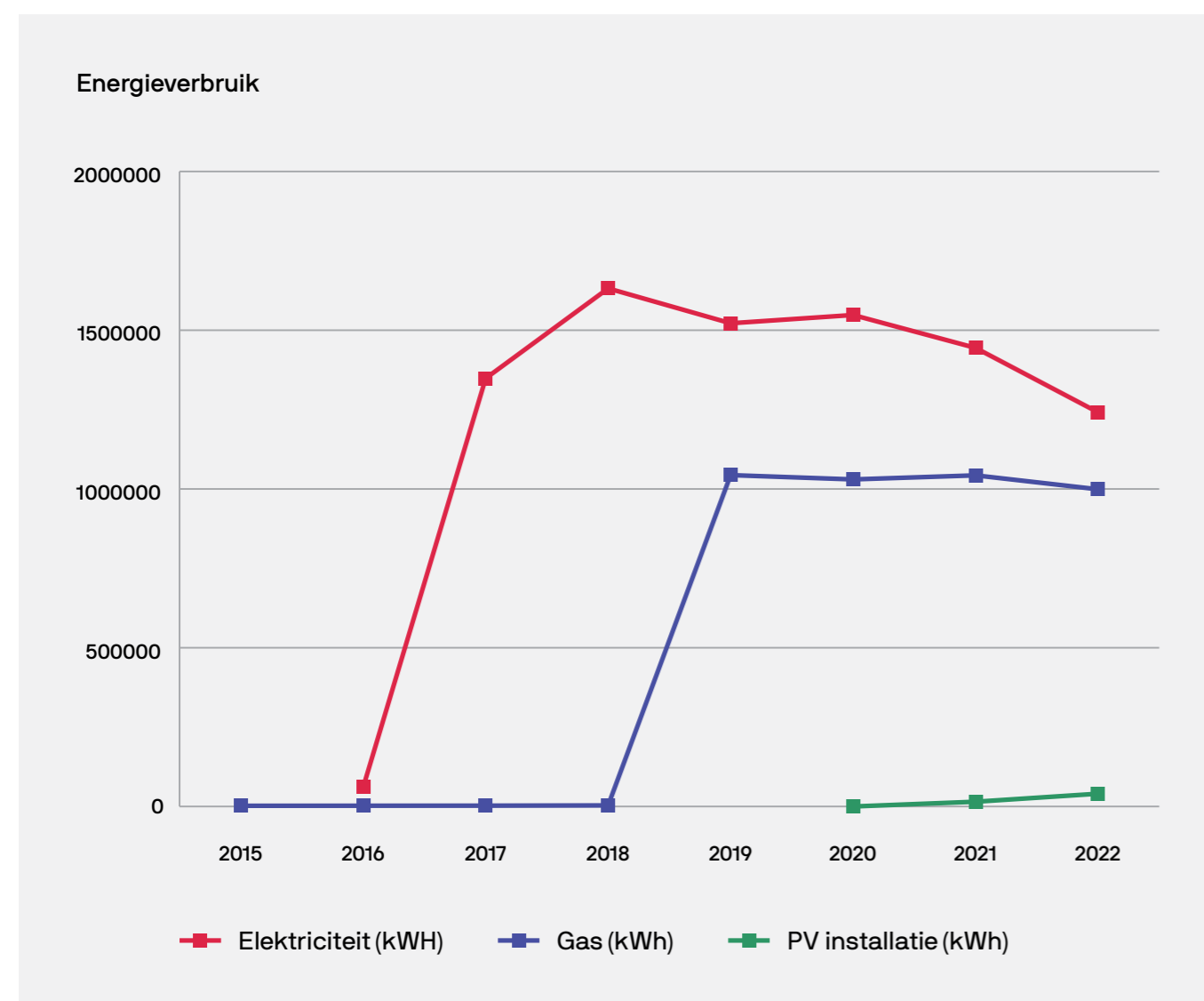
Ten slotte hebben we nog kleine aanpassingen gedaan om onze infrastructuur te verbeteren:

- vervanging vaste projector Forum door energiezuinige laserprojector
- vernieuwing parlofoon personeelsvleugel
- nieuwe keukenmodule met ecologische watertap in een eventruimte
- constructie en installatie van fluisterhubs voor online meetings

9.8 DUURZAAMHEID

De voorbije jaren heeft M grote investeringen gedaan om energie te besparen. Zo plaatsten we in 2021 een nieuwe koelinstallatie, om nog efficiënter te kunnen koelen in de zomers.

Het is de bedoeling om vanaf nu jaarlijks ons energieverbruik onder de loep te nemen. In ons verbruik van de voorgaande jaren zien we nog geen grote verschuivingen, maar we hopen dit verder op te volgen en te verlagen. Ons CO₂-verbruik berekenen we momenteel enkel op basis van energieverbruik; in de toekomst willen we ook rekening houden met de afname van groene stroom of de uitstoot op andere vlakken.

Om ook op andere vlakken stappen in de goede richting te zetten, is M lid geworden van Ki Futures: een begeleidingstraject waarin cultuur- en erfgoedinstellingen via coaching, trainingen en workshops concreet werk maken van hun eigen duurzaamheidsdoelen. Als eerste doel kozen we ervoor om een afvalnota uit te werken, met een bijpassend actieplan. Zo willen we bepalen welke bestemming we willen geven aan materialen die aan het eind van hun levensduur zijn gekomen: hergebruiken, herbestemmen of recyclen?

Op basis van de info uit Ki Futures zijn we in 2022 ook gestart met een afvalaudit. Die wees uit dat onze afvalstromen vooral bestaan uit papier en hout.

Het team Productie heeft — naast het gebouw zelf, onder meer door de kosten voor energie en onderhoud — de grootste impact op onze afvalberg. Het probeert zoveel mogelijk tentoonstellingsmateriaal te hergebruiken, of te onderzoeken hoe we het kunnen recyclen. Sinds 2022 werken we samen met Materialenbank Leuven om bouw materiaal een tweede leven te geven en zo de afvalberg te verkleinen.

Bij evenementen gebruiken we kraantjes- in plaats van flessenwater. Zo hebben we minder drankflessen nodig.

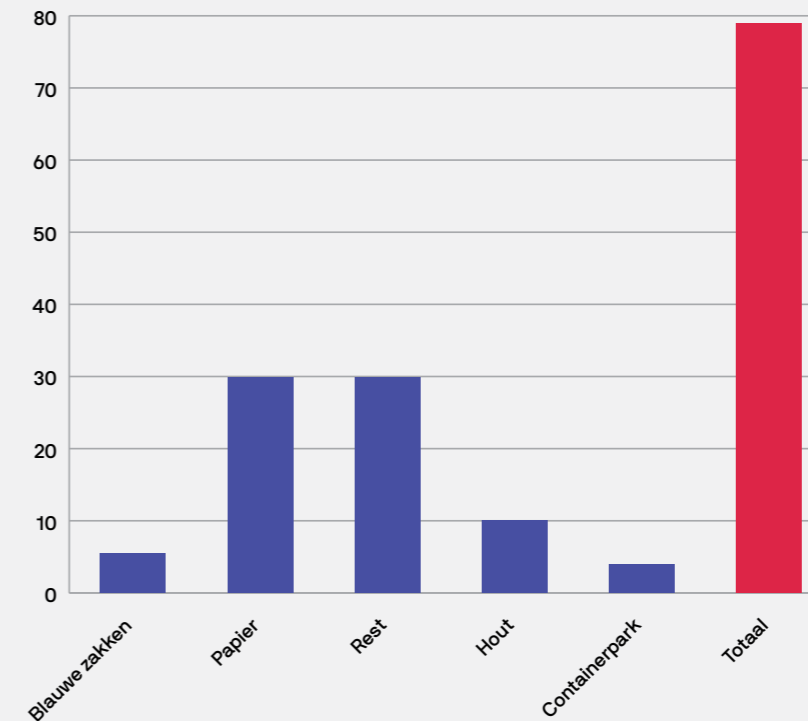
In 2022 kochten we een elektrische bakfiets om klein materiaal over korte afstanden te vervoeren. We zien nu al een lichte daling van de uitstoot. We zijn ook gestart met de aankoop van een elektrische bestelwagen, ter vervanging van onze dieselwagen.

Medewerkers van verschillende afdelingen vormen samen een Ecoteam, dat collega's en bezoekers sensibiliseert om nog meer oog te hebben voor duurzaamheid. De interne nieuwsbrief besteedt elke maand aandacht aan de acties van het Ecoteam en geeft tips. Ook op de vernieuwde website komt het thema duurzaamheid aan bod. Op de Vriendendag gaven we een rondleiding om onze duurzaamheidsdoelstellingen voor te stellen aan de M-community. In het voorjaar verscheen er een artikel over de duurzame acties in M in het vaktijdschrift Museumpeil. Daarnaast werkt het Ecoteam samen met Faro en Pulse rond duurzaamheid.

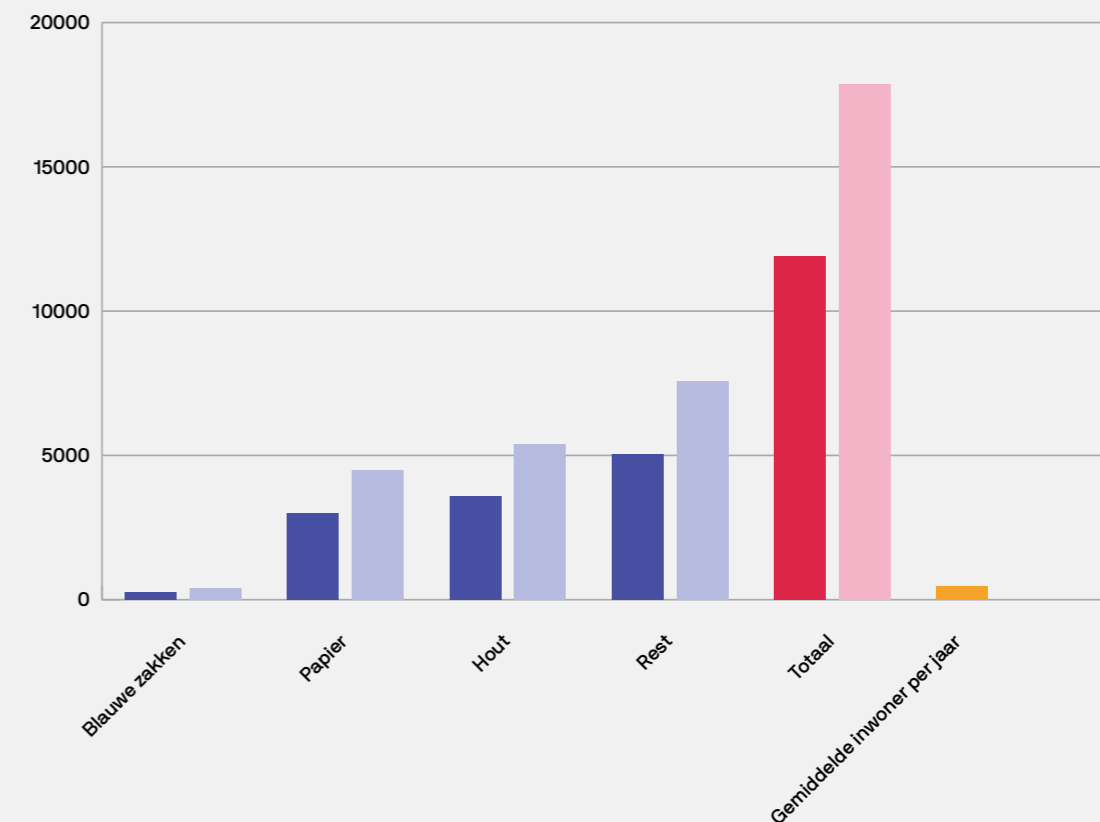

Pulse, 2022, Foto: © Eline Willaert

Gemeten volume over 8 maanden, in m³

Massa (volume omgezet op basis van soortelijk gewicht).
In lichtblauw en -rood de schatting voor de volledige 12 maanden.
In kg.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: OVERZICHT EXTERNE EN INTERNE BEHANDELINGEN

Externe conservatie- en restauratiebehandelingen

- B/VI/2, Onbekend, Vijzel (conservatie)
- C/98, Onbekend, Heilige Christoffel (conservatie)
- S/75/B, Dieric Bouts, Man van Smarten (restauratie)
- 10 albasten sculpturen (conservatie):
 - B/VI/45, Onbekend, Vijzel met het stadszegel van Nijvel
 - C/121, Onbekend, Heilige Maagschap
 - C/137, Onbekend, Heilige Elisabeth van Hongarije
 - C/138, Onbekend, Maria met kind en Johannes de Doper
 - C/141, Onbekend, Kruisdraging
 - C/146, Onbekend, Lot en zijn dochters
 - C/147, Onbekend, Verrijzenis
 - C/148, Onbekend, Heilige Maria Magdalena
 - C/152, Onbekend, Hoofd van een serafijn
 - C/333, Lievin Van Egom, Christus aan het kruis
- 13 prenten (conservatie):
 - G/29/E, Franz Ertinger, Epitaf van graaf Filips de Lalaing en zijn familie
 - G/2281/D, Charles de Brou, Monument du Prince Guillaume de Croÿ
 - G/100/O, Onbekend, Celestijnenklooster te Leuven
 - LP/729, Onbekend, Altaar van de Sedes Sapientiae in de Sint-Pieterskerk te Leuven
 - LP/730, Onbekend, Altaar van de Sedes Sapientiae in de Sint-Pieterskerk te Leuven
 - LP/856-a, Alphonse Jacobs, Devotieprent van de Leuvense gilde van de kruisboog
 - OD/1015, Antonius Sanderus, Chorographia sacra Brabantiae (...)
 - 2021.49, Onbekend, Devotieprentje vijfhonderd jarig jubileum van het heilig Sacrament van Mirakel in de Sint-Jacobskerk te Leuven 1374-1874
 - 2021.62, Onbekend, Devotieprent met het Sacrament van Mirakel van Leuven

- 2021.64, Onbekend, Devotieprent met het Sacrament van Mirakel van Leuven
- 2021.68, Franciscus Huybrechts, Devotieprent met het Sacrament van Mirakel van Leuven
- 2021.69, Franciscus Huybrechts, Devotieprent met het Sacrament van Mirakel van Leuven
- 2021.71, Onbekend, Devotieprent met het Sacrament van Mirakel van Leuven
- Asbestreiniging en/of warmtebehandeling voor 312 objecten (o.a. alaaam, lijsten, meubels, militaria, schilderijen, schoolergoed) uit extern depot met het oog op verhuizing en herbestemming

Interne conservatie/preservatieve behandelingen

- 295 oude drukken en kwetsbare boeken (conservatie)
- 13 objecten edelsmeedwerk (conservatie):
 - B/VIII/25, Petrus Josephus Fonson, Missaalband met zilverbleslag
 - B/VIII/51, Marc Antoine Angermille, Ceremoniële stadssleutel van Leuven
 - B/VIII/54, Onbekend, Altaarlezenaar
 - B/VIII/56, Onbekend, Reliekkruis
 - B/VIII/84, Onbekend, Reliekhouders van de heilige Faustinus
 - B/VIII/85, Onbekend, Reliekhouders Heilige Franciscus de Paola
 - B/VIII/87, Onbekend, Reliekhouders voor het kleed van Maria en de mantel van de heilige Jozef
 - B/VIII/89, Onbekend, Reliekhouders van de heilige Prosperus
 - B/VIII/90, Onbekend, Reliekhouders van de heilige Theresia van Avila
 - B/VIII/107, Henri Flémalle e.a., Monstrans
 - 2021.80, Delheid Frères, Ontbijtset
 - 2021.81, Bruno Wiskemann, Bestekset
 - 2022.4.i, Onbekend, Jezuskroon van Onze-Lieve-Vrouw van Goede Bijstand

BIJLAGE 2: OVERZICHT UITGAANDE BRUIKLENNEN

Tijdelijke uitgaande bruiklenen

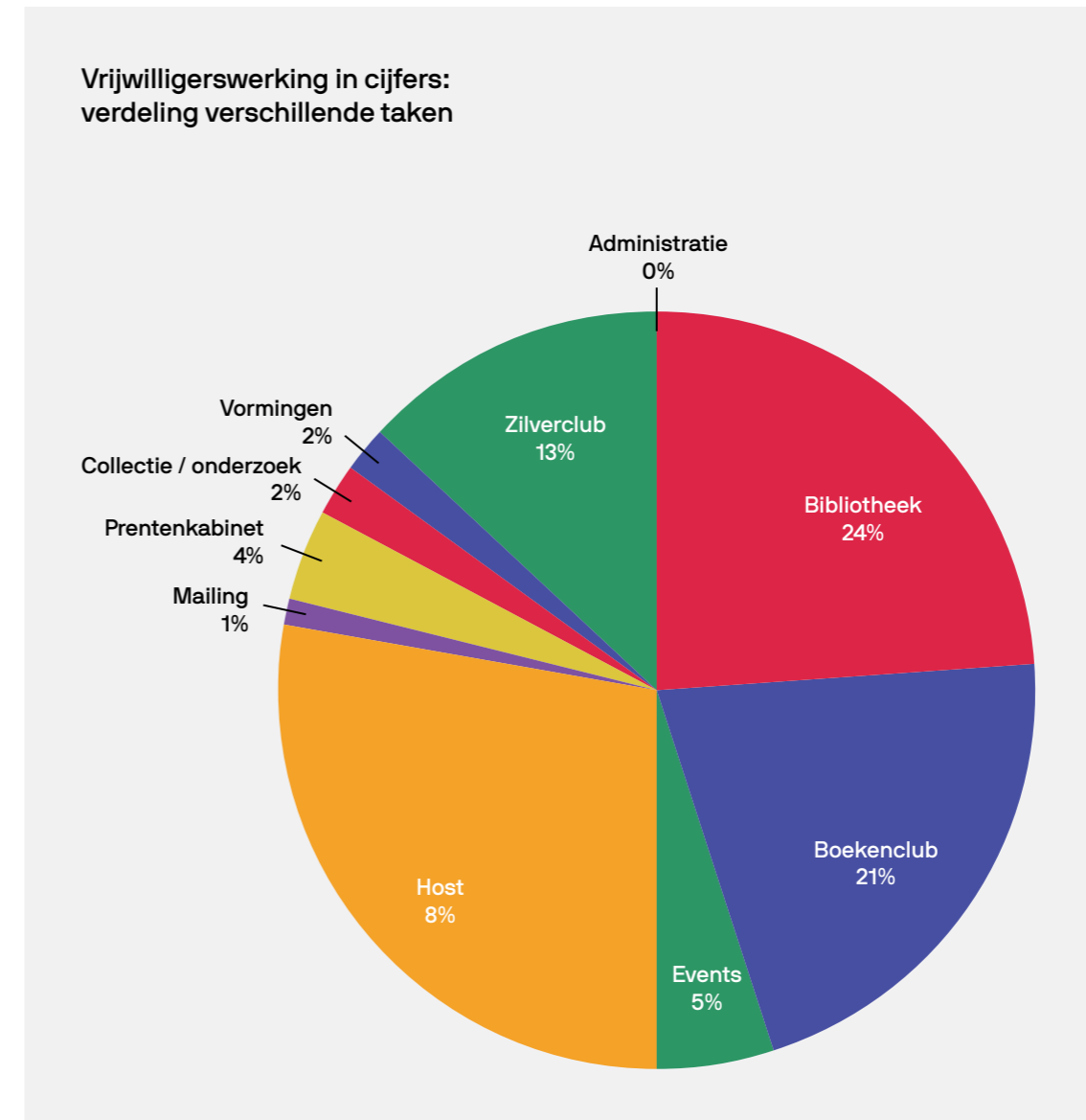
- S/4/0, Uur- en Kalenderwijzerplaat, schildering
 - naar de tentoonstelling 'Between hell and paradise - The enigmatic world of Hieronymus Bosch' in Budapest (H), Museum of Fine Arts, 7.04.2022 – 17.07.2022
- C/98, De Heilige Christoffel, sculptuur
 - naar de tentoonstelling 'Oog in oog met de Dood. Hugo van der Goes, oude meesters, nieuwe blikken' in Brugge (B), Sint-Janshospitaal, 28.10.2022 – 5.02.2023
- C/278, George Minne, De Verloren Zoon, sculptuur
 - naar de tentoonstelling 'Symbolisme in Vlaanderen' in 's-Hertogenbosch (NL), Noordbrabants Museum, 10.07.2022 – 9.10.2022
- B/VIII/135, Reliekbeeld van de heilige Catharina, reliekhouders
 - naar de tentoonstelling 'Magic Rock Crystal' in Köln (D), Museum Schnütgen, 25.11.2022 – 19.03.2023
- Cera_0082, Walter Swennen, Noeud Papillon, schildering
- Cera_0256, Walter Swennen, Konijn & Canard, schildering
 - naar de tentoonstelling: Walter Swennen – The Phantom of Painting bij Kunstmuseum Den Haag (NL), 23.10.2021 – 9.01.2022 & bij Kunstmuseum Winterthur (CH), 29.01.2022 – 24.04.2022
- Cera_0014, Amédée Cortier, Abstracte compositie blauw-rood-groen, schildering
- Cera_0015, Amédée Cortier, Abstracte compositie zwart-rood-grijs, schildering
- Cera_0021, Amédée Cortier, Abstracte compositie rood-zwart, schildering
- Cera_0022, Amédée Cortier, Abstracte compositie rood-geel-zwart, schildering
- Cera_0046, Amédée Cortier, Geel-rood, schildering
- Cera_0225, Amédée Cortier, Monochroom rood met twee verticale lijnen, schildering
 - naar de tentoonstelling 'Amédée Cortier - Kleur een rand geven' bij MUDEL, Deinze, 9.10.2021 – 23.01.2022
- Cera_0498, Anna Zacharoff, National Museum, sculptuur/installatie
 - naar de tentoonstelling 'Endless Express' in het kader van Europalia Arts Festival, 23.10.2021 – 13.02.2022
- Cera_0062, Ann Veronica Janssens, Bain de Lumière, sculptuur/installatie
- Cera_0496, Béatrice Balcou, Bain de Lumière Placebo, sculptuur/installatie
 - naar de tentoonstelling 'Fata Morgana' Jeu De Paume Festival, Parijs (FR), 15.03.2022 – 22.05.2022
- Cera_0102, Joëlle Tuerlinckx, 1,2, VIELE-AUSTELLUNGSNOTIZEN, tekeningen
 - naar de tentoonstelling 'Warum ist nicht alles schon verschwunden?', Kunstmuseum, Bochum (DE), 3.12.2021 – 13.03.2022
- Cera_0136, Philippe Van Snick, (0-9) Stoel, sculptuur/installatie
 - naar de tentoonstelling 'Philippe Van Snick - Dynamic Project', S.M.A.K., 21.10.2022 – 26.02.2023
- Cera_0490, Dieter Durinck, Narrative Management. Le Corbusier, Nature Morte au Siphon, 1928, schildering
 - naar de tentoonstelling '8e Biënnale van de Schilderkunst', MUDEL, 26.06.2022 – 23.10.2022

- Cera_0496, Béatrice Balcou, Bain de Lumière
Placebo, sculptuur/installatie
 - naar de tentoonstelling 'Different than It Seems', Kunsthalle Recklinghausen (DE), 3.12.2022 – 29.01.2023
- EX/083, Hana Miletić, txt, Is Not Written Plain, installatie met textile en audio
 - naar de tentoonstelling 'Pieces', Kunsthalle Mainz (DE), 20.10.2022 – 19.02.2023

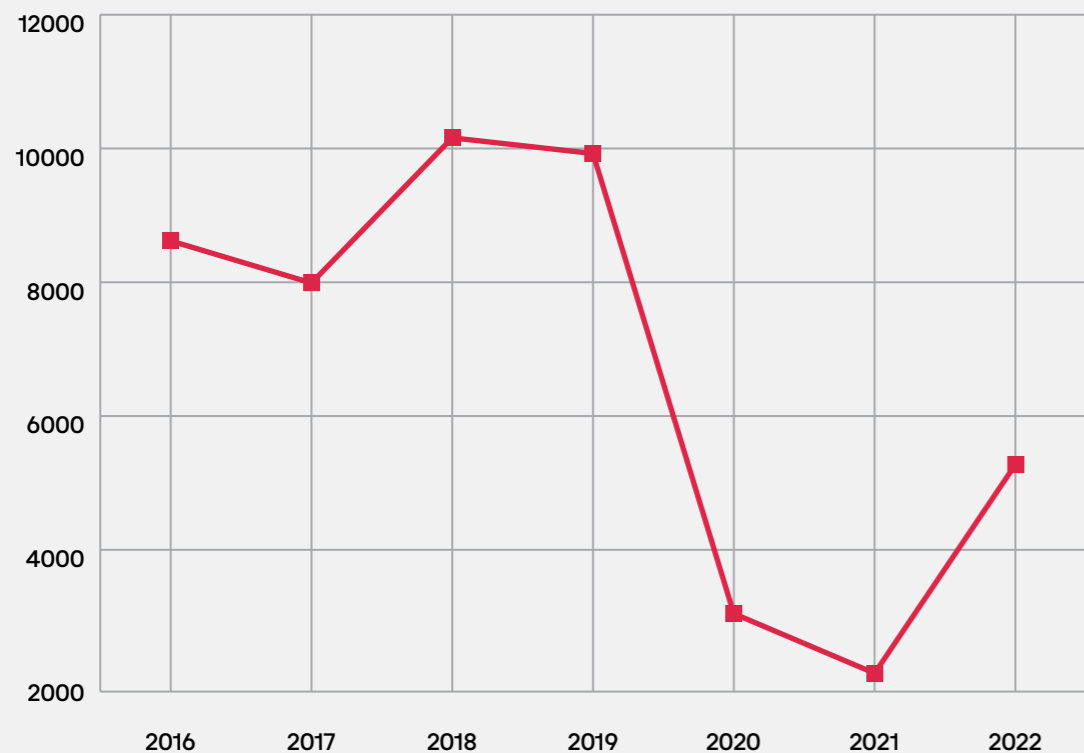
Langdurig uitgaande bruiklenen

- Cera_00184a, d, e, h, Orla Barry, Findlinge, fotografie
 - bij KBC, Brussel
- Cera_0418, Roger Raveel & Hugo Claus, Genesis, grafiek
 - bij Universitair Ziekenhuis – Palliatieve Zorg, Gent
- Cera_0384, Jan De Cock, Denkmal 5, sculptuur/meuble
 - bij KBC, Leuven
- Cera_184b, c, f, g, i, j, k, Orla Barry, Findlinge, fotografie,
 - bij Rechtsbibliotheek KU Leuven, Leuven
- Cera_0178, Ann Veronica Janssens, Corps Noir, sculptuur
 - Bij KBC, Leuven

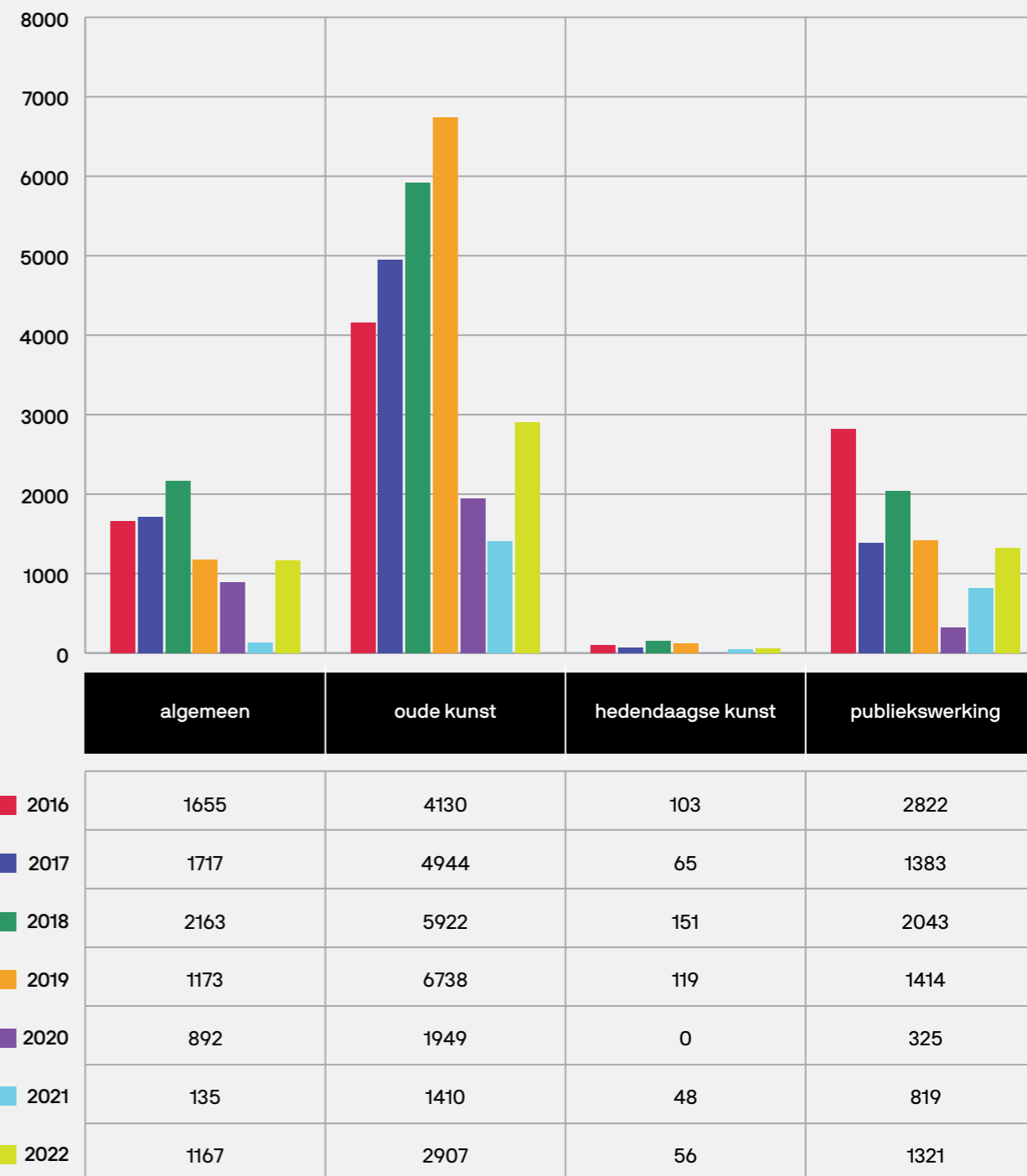
BIJLAGE 3: CIJFERS VRIJWILLIGERSWERKING

Evolutie aantal gepresteerde uren per jaar

Evolutie aantal gepresteerde uren per jaar met onderverdeling per afdeling

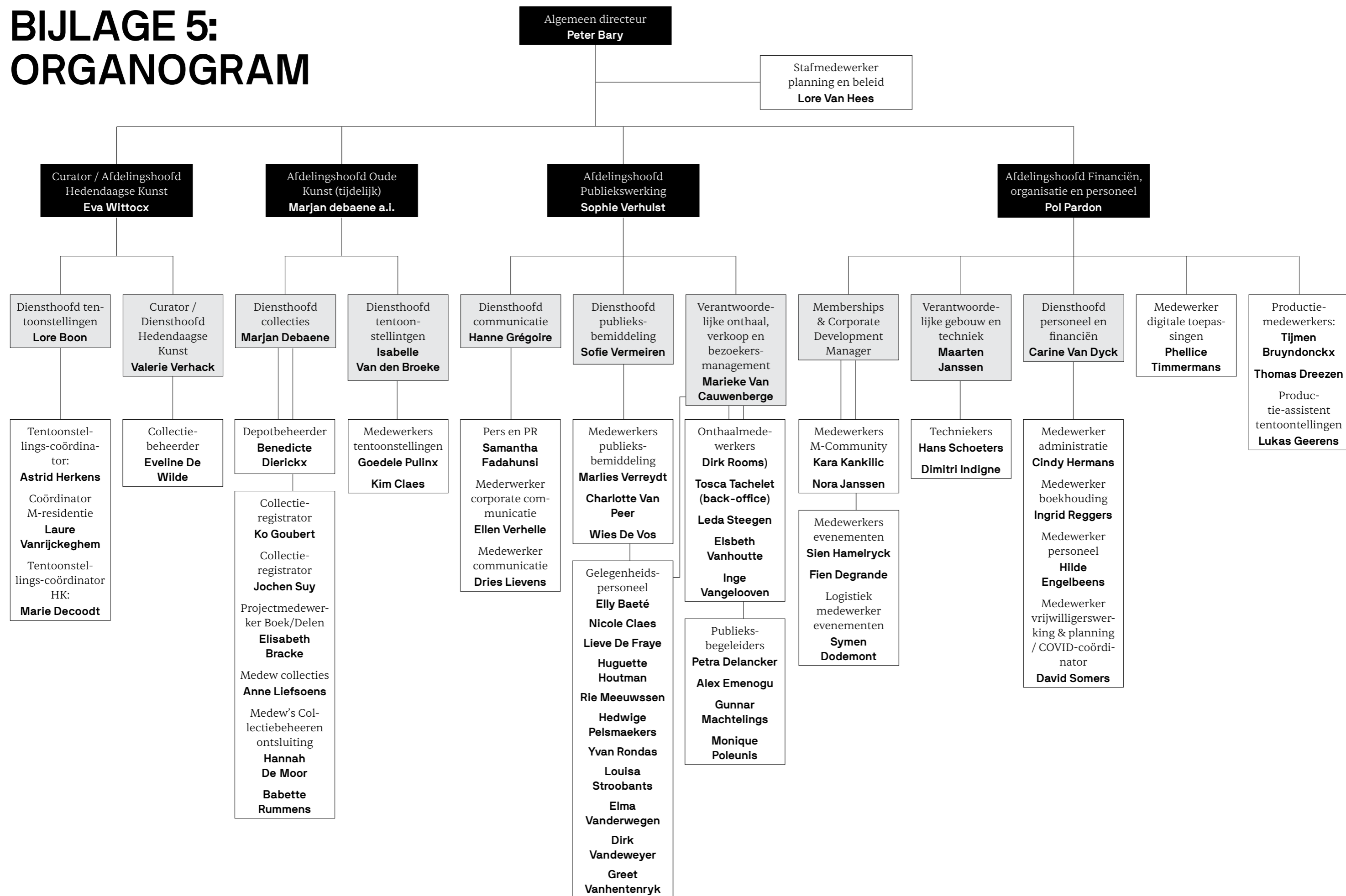

BIJLAGE 4: BEZOEKERSCIJFERS

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Jaaroverzicht
M LEUVEN													
Individuele bezoekers M	6.730	2.757	z3.334	3.020	2.557	1.974	2.556	3.402	1.966	4.152	5.716	4.857	43.021
Balie tickets	1.991	1.264	1.467	1.968	1.538	1.336	1.765	2.222	1.384	2.354	2.858	2.631	22.778
Online tickets	3.187	810	1.050	570	492	179	167	280	184	352	726	409	8.406
waarvan gratis tickets	1.896	653	1.045	1.275	930	533	824	972	457	778	1.283	1.147	11.793
Museumpas bezoekers	1.552	683	817	482	527	459	624	900	398	1.446	2.132	1.817	11.837
Groepsbezoekers M	0	834	930	983	1.135	644	72	19	269	609	750	660	6.905
Aantal deelnemers (excl. gids)	0	834	930	983	1.135	644	72	19	269	609	750	660	6.905
waarvan onderwijs	0	728	722	900	1.013	548	0	11	138	283	385	261	4.989
waarvan vrije tijd	0	106	208	83	122	96	72	8	131	326	365	399	1.916
M-community M	100	14	39	28	35	28	28	24	16	50	49	40	451
M-bassadeurs	39	3	25	11	16	13	18	11	5	26	24	7	198
M-cenassen	5	3	6	3	6	0	3	4	3	2	5	2	42
M-kaart	32	6	6	2	2	3	0	3	2	8	9	10	83
M-personeelskaart, vrijwilligers	24	2	2	12	11	12	7	6	6	14	11	21	128
Evenementen M	0	228	1.093	1.476	2.274	1.728	7.709	4.820	1.109	1.773	2.470	1.327	26.007
Omkaderende activiteiten	0	80	490	0	0	107	0	0	0	543	55	92	1.367
Culturele activiteiten	0	7	107	0	0	604	7.206	4.374	0	303	1.709	0	14.310
Sectorale activiteiten	0	141	303	0	13	15	240	159	334	247	214	319	1.985
Receptieve activiteiten	0	0	193	0	430	1.002	263	287	775	680	492	888	5.010
Subtotaal	6.830	3.833	5.396	5.507	6.001	4.374	10.365	8.265	3.360	6.584	8.985	6.884	76.384

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december	Jaaroverzicht
SINT - PIETERSKERK													
Individuele bezoekers SPK	9.641	10.781	13.431	10.183	18.685	17.580	24.172	27.218	20.205	22.459	17.552	24.244	216.151
Sensoren	9.641	10.781	13.431	10.183	18.685	17.580	24.172	27.218	20.205	22.459	17.552	24.244	216.151
waarvan tablet bezoek	130	36	105	223	180	36	44	85	34	65	56	54	1.048
waarvan Hololens bezoek	94	85	82	105	58	48	107	116	111	152	143	127	1.228
Groepsbezoekers SPK	30	176	914	833	2.054	1.091	283	627	1.260	1.262	174	336	9.040
Aantal deelnemers (excl. gids)	30	176	914	833	2.054	1.091	283	627	1.260	1.262	174	336	9.040
M-community SPK	6	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	11
M-bassadeurs tablet	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
M-cenassen tablet	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
M-personeel en M-vrijwilligers tablet	1	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Subtotaal	9.641	10.781	13.431	10.183	18.685	17.580	24.172	27.218	20.205	22.459	17.552	24.244	216.151
M - EXTRA MUROS													
Activiteiten M-bassadeurs en M-cenassen	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0	0	0	36
Tentoonstellingen onder regie van M	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0	0	0	36

BIJLAGE 5: ORGANOGRAM

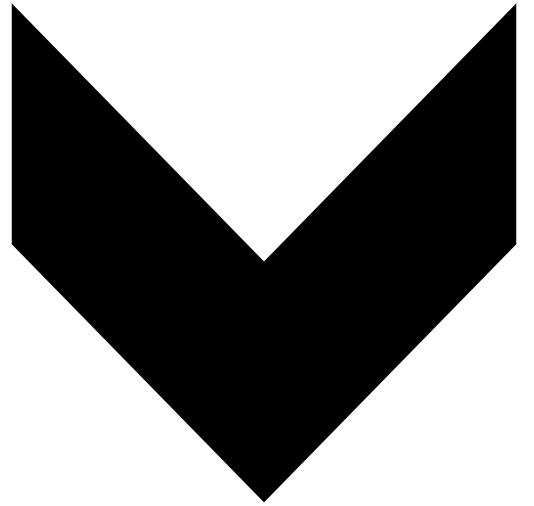
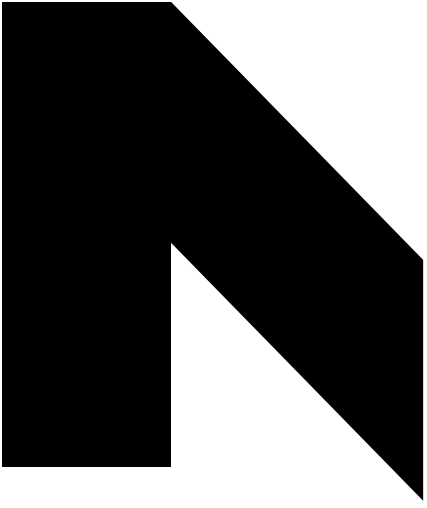

BIJLAGE 6: OVERZICHT INHOUSE-OPLEIDINGEN

- M-University Projectmanagement
- M-University Copyrights
- M-Depotrondleiding
- M-University Financiële procedures
- M i.s.m. Hans Vandenberghe / Workshop Creëer je week
- M-University Beslissingsstructuur
- M i.s.m. D-NA / Workshop Feedback geven en krijgen
- M-University Personeelsbeleid
- M-University Calamiteiten
- M i.s.m. Wellness for Business / Mindful Walk
- M i.s.m. Groeiinzicht / Workshop Veerkracht
- M i.s.m. stad Leuven / M-University Informatiebeheer

BIJLAGE 7: OVERZICHT INTERNE EN EXTERNE OPLEIDINGEN

- AHD-sectie & VVBAD / Persoonsarchieven. Studienamiddag van de sectie AHD
- CEMPER, Letterenhuis, M HKA/CKV, VAI, FARO en meemoo / Future Prospects for Digitization with Andrew Prescott
- Certimed / Gebruik Teamflows: nieuwe applicatie Certimed
- CipalSchaubroeck / Mercurius – Voorbereidende sessie
- CipalSchaubroeck / Update sociale actualiteit voor lokale besturen
- CLT / Frans niveau B1 – ‘Treshold Frans 3 fast’
- CLT / Frans niveau B5 – on campus
- CommV. Letterswoordzinnen / Opleiding schrijven Deel 1 Structuur
- CVO Pro / Taalcursus Latijn
- Departement Cultuur, Jeugd en Media / Vergadertechnieken voor experts kunsten / online overleggen
- ERC – MCI / European Registrars Conference
- Erfgoedlabo / Erfgoed en aarde
- Familiekunde Vlaanderen Regio Antwerpen / Oud schrift voor beginners
- Faro / Basiscursus auteursrechten in de erfgoedsector
- FARO / Studiedag: gevaarlijk erfgoed: wapens en munitie
- Faro + Erfgoedcel Leuven / Workshop | Brandbeveiliging voor lokale erfgoedspelers
- ICOM / ICDAD Annual Conference 2022 + ICOM General Conference 2022
- IDEWE / EHBO bijscholing
- Institute for Business Development / Werken met KPI's
- KULeuven / Digitale transformatie in de overheid: faciliterende factoren
- KULeuven / Foresights in beleid
- M i.s.m. D-NA / Workshop Feedback geven en krijgen
- M i.s.m. Groeiinzicht / Workshop Veerkracht
- M i.s.m. Hans Vandenberghe / Workshop Creëer je week
- M i.s.m. stad Leuven / M-University Informatiebeheer
- M i.s.m. Wellness for Business / Mindful Walk
- M-Depotrondleiding
- meemoo / Rechtenworkshop Publiekdomeindag 2022
- M-University Beslissingsstructuur
- M-University Calamiteiten
- M-University Copyrights
- M-University Financiële procedures
- M-University Personeelsbeleid
- M-University Projectmanagement
- Politeia / Webinar: Google Analytics binnenkort verboden? De gevolgen van het EU-besluit
- Premed / Opleiding vertrouwenspersonen
- Royal Institute for Theatre, Cinema & Sound | EHB / Master audiovisuele kunsten – Radio Audiodocumentaire Sound Design Internationaal audiolandschap Audiokunst
- Stad Leuven / Overheidsopdrachten – groepstraining
- Synkroon / Mentorcafé
- Syntra West / Power Apps en Power Automate
- Universiteitsbibliotheek Antwerpen / De Art & Architecture Thesaurus® in de praktijk: kansen en uitdagingen voor een toekomstgerichte beschrijving van collecties
- VVSG / Tweede pensioenpijler lokale besturen: start van de lokale fase

MLEUVEN.BE